Аксубай районы Иске Кыязлы төп гомуми белем бирү мәктәбе педагогик киңәшмәсендә каралды һәм кабул ителде.
“28” август 2021 ел

Расланды
Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Кыязлы төп гомуми белем бирү мәктәбе директоры ________/Залалтдинов И.Д/
Боеркетмә №/ “28” август 2021 ел.

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы “Иске Кыязлы төп гомуми белем бирү мәктәбе” муниципаль бюджет белем бирү учреждениесенең уртанчылар төркеме өчен 2021-2022 уку елына эш программасы (МББ ФДББС буенча).

“Туганнан алып мәктәпкәчә” Мәктәпкәчә төп белем бирү программасы (Н.Е.Веракса, Т.С.Комарова, М.А.. Васильева редакциясендә) “Балалар бакчасының төп белем бирү программасы нигезендә төзелде”.

Тәрбияче: ________ Р.Ә. Җәләлетдинова.
________ З.Г.Шәмсетдинова

Эчтәлек.

1. Максатчан бүле
1.1.Аңлатма язуы....................3
1.1.1. Программаның максаты һәм бурычлары....................3
1.1.2. Программаны формалаштыру принциплары һәм юллары....................4
1.2. 4-5 яшьлек балаларның яшь үзенчәлекләре....................5
1.3. Төркем эшчәнлегенең төп юнәлеше....................7
1.4. Программаны үзләштерүнең планлаштырылган нәтиҗәләре....................8
2.Эчтәлек бүлеге
2.1.Белем бирү өлкәләре 11
2.1.1. “Социаль-коммуникатив үсеш” белем бирү өлкәсе....................11
2.1.1.1. Юл йөрү кагыйдәләренә өйрәтү буенча перспектив план....................11
2.1.2. “Танып белү үсеше” белем бирү өлкәсе....................14
2.1.3. “Сөйләм үсеше” белем бирү өлкәсе....................15
2.1.4. “Сәнгати-эстетик үсеш” белем бирү өлкәсе....................16
2.1.5. “Физик үсеш” белем бирү өлкәсе....................17
2.1.6.Перспектив планнар:....................18
2.2.Комплекслы-тематик план....................59
2.3. Гаилә белән үзара бәйләнеш буенча эшләү планы....................75
3. Оештыру бүлеге
3.1. Күңел ачу чаралары исемлеге....................81
3.2. Программаны методика белән тәэмин итү....................81

3.3.Үстерешлепредметлы тирәлек. Материаль-техник тулыландыру........82
3.4.Үстерешле предметлы тирәлек........83
Кулланылган әдәбият........83

I. Максатчан бүлек

1.1.Аңлатма язуы

Бу программа мәктәпкәчә төп белем бирү программасы структурасына Федераль дәүләт белем бирү стандарты "Н.Е.Вераксы, Т.С.Комарова, М.А.Васильева редакциясендәге "Туганнан алып мәктәпкәчә" төп гомуми мәктәпкәчә яшьтәге балаларга белем бирү, Шаехова Р.К. "Сөенеч – Радость познания:Төбәкнең мәктәпкәчә белем бирү программасы"на программасына нигезләнеп төзелгән. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы "Иске Кыязлы төп белем бирү мәктәбе" муниципаль бюджет белем бирү учреждениясенең 2019-2020 уку елына төзелгән белем бирү программасына таянып эшләнгән. Төркемнең эшчәнлеге төп белем бирү Программасының үтәлешенә юнәлгән һәм түбәндәге документларга нигезләнә "Закон об образовании в Российской Федерации" (Принят 29 декабря 2012года № 273-ФЗ);

-"Санитарно-эпидемиологическими требованиями к устройству, содержанию и организации режима работы дошкольных организациях (Постановление от 15 мая 2013 года № 26 "Об утверждении СанПиН 2.4.1.3049-13);

- Приказ Минобразования Российской Федерации "Об утверждении Федерального государственного образовательного стандарта дошкольного образования" от 17.10.2013 № 1155;

- "Закон РТ № 44 от 28.07.2004г. "О государственных языках РТ и других языках в РТ".

1.1.1.Программаның максаты һәм бурычлары

Программаның төп максаты — баланың мәктәпкәчә балачагын тулыканлы уздыру өчен уңай шартлар тудыру; бурычлары - шәхеснең база культурасы нигезләрен формалаштыру, яшь һәм индивидуаль үзенчәлекләрне исәпкә алып, психик һәм физик сыйфатларны һәрьяклап

үстерү, хәзерге җәмгыятьтәге тормышка әзерләү, уку эшчәнлегенә алшартлар формалаштыру, мәктәпкәчә яшьтәге баланың тормыш иминлеген тәэмин итү.

Программада баланың шәхесен үстерүгә, балаларның сәламәтлеген ныгытуга һәм саклауга, шулай ук мәктәпкәчә яшьтәге балаларда патриотизм, актив тормыш позициясе, тормышта килеп туган төрле хәлләрдән чыгу юлларын таба белү, традицион кыйммәтләргә карата хөрмәт кебек сыйфатлар тәрбияләүгә аеруча игътибар бирелә. Әлеге максатлар балалар эшчәнлегенең төрле төрләре: уен,коммуникатив, хезмәт, танып белү-тикшеренү, продуктив (рәсем ясау, конструктив һ.б.), музыка белән шөгыльләнү, уку процессларында гамәлгә ашырыла.

Программаның максатларына ирешүдә түбәндәгеләр беренче дәрәҗә мөһим:

• һәрбер баланың сәламәтлеге, эмоциональ иминлеге һәм үз вакытында төрле яктан үсеше турында кайгырту;

• төркемнәрдә барлык тәрбияләнүчеләргә карата аларны аралашучан, яхшы күңелле, кызыксынучан, инициативалы, мөстәкыйльлеккә һәм иҗатка омтылучан итеп үстерергә ярдәм итәрлек кешелекле һәм яхшы мөнәсәбәт булдыру;

• балалар эшчәнлегенең төрле төрләрен максималь файдалану, тәрбия-белем бирү процессының нәтиҗәлелеген арттыру максатларында аларны интеграцияләү;

• тәрбия-белем бирү процессын иҗади оештыру;

• белем бирү материалын куллануның вариативлыгы, һәрбер баланың кызыксынулары һәм сәләтләренә туры китереп иҗат эшен үстерергә мөмкинлек бирү;

• балалар иҗаты нәтиҗәләренә хөрмәт белән карау;

• мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе һәм гаилә шартларында балалар тәрбияләүгә бердәм якын килү;

• балалар бакчасы һәм башлангыч мәктәп эшендә мәктәпкәчә яшьтәге балаларга белем бирү эчтәлегендә акыл һәм физик яктан көч килүләрне булдырмаучы, предметлы укыту басымы ясамауны тәэмин итүче дәвамчанлыкны үтәү.

1.1.2. Программаны формалаштыру принциплары һәм юллары

Программада белем бирүнең бала шәхесен формалаштыруны тәэмин итүче һәм педагогны аның индивидуаль үзенчәлекләренә юнәлтүче үстерү функциясе беренче планга чыга. Программа балага карата гуманлылык һәм шәхес итеп карау мөнәсәбәтләрендә төзелгән һәм аның

һәрьяклы үсешенә, рухи һәм гомумкешелек кыйммәтләрен, шулай ук сәләтләрен һәм интегратив сыйфатларын формалаштыруга юнәлтелгән. Программада баланы туганнан алып мәктәпкәчә тәрбияләүнең һәм аңа белем бирүнең барлык төп эчтәлек юнәлешләре комплекслы күрсәтелә.

Программаны формалаштыру принциплары

• баланың үсешенә ирешүне максат итеп куйган үсешкә китерүче белем бирү принцибына туры килә;

• фәнни нигезләнгәнлек һәм гамәлдә кулланучанлык принципларын исәпкә ала (Программаның эчтәлеге яшь чорлары психологиясе һәм мәк-тәпкәчә педагогиканың төп нигезләмәләренә туры килә һәм, тәҗрибәләр күрсәткәнчә, массакүләм мәктәпкәчә белем бирү практикасында уңышлы гамәлгә ашырыла ала);

• тулылык, зарурлык һәм җитешлелек критерийларына туры килә (җитәрлек күләмдә «минимум» материал кулланганда, куйган максатлар һәм бурычларны хәл итәргә мөмкинлек биреп);

• мәктәпкәчә яшьтәге балаларга белем бирү процессының тәрбияви, үсеш һәм укыту максатлары һәм бурычлары бергәлеген тәэмин итә, аларны гамәлгә ашыру барышында мәктәпкәчә яшьтәге балалар үсешенең нигезен тәшкил итүче сыйфатлар формалаша;

• балаларның яшь мөмкинлекләренә һәм үзенчәлекләренә, белем бирү өлкәләренең үзенчәлегенә һәм мөмкинлекләренә туры китереп, белем бирү өлкәләренең интеграциясе принцибын исәпкә алып төзелә;

• белем бирү процессын коруның комплекслы-тематик принцибына нигезләнә;

• программалы белем бирү бурычларын өлкәннәр һәм балаларның уртак эшчәнлегендә һәм мәктәпкәчә яшьтәге балаларның мөстәкыйль эшчәнлегендә хәл итүне турыдан-туры белем бирү эшчәнлеге кысаларында гына түгел, мәктәпкәчә белем бирүнең үзенчәлегенә туры китереп, режим моментларын уздырган вакытта да күздә тота;

• белем бирү процессын балалар белән эшләүнең яшь үзенчәлекләренә туры килгән формаларын куллану аша оештыруны күздә тота. Мәктәпкәчә яшьтәге балалар белән эшләүнең төп формасы һәм алар эшчәнлегенең әйдәп баручы төре булып уен исәпләнә;

• төбәк үзенчәлекләренә бәйле рәвештә белем бирү процессын төрлеләндерүгә юл куя;• мәктәпкәчә яшьтәге барлык төркемнәр арасында һәм балалар бакчасы белән мәктәп арасында дәвамчанлыкны саклауны исәпкә алып төзелә.

1.2. 4-5 яшьлек балаларның яшь үзенчәлекләре

Баланың әхлак нормаларын үтәүгә: үзара ярдәмләшүгә, кыерсытылган кешенең хәленә керүгә һәм кыерсытучының гамәлләре белән ризалашмауга карата шәхси мөнәсәбәте; гадел булган, яшьтәшенең үтенеченә юл куйган (шакмакларны тигез бүлгән) кешенең гамәлләрен хуплау формалашуга булышлык итү. Балалар арасында дустанә мөнәсәбәтләр формалаштыру буенча эшне дәвам итү; балаларның игътибарын бер-берсенең яхшы гамәлләренә юнәлтү. Коллектив уеннарга, үзара яхшы мөнәсәбәтләр кагыйдәләренә өйрәтү. Тыйнаклык, ярдәмчеллек, гадел, көчле һәм кыю булу теләге тәрбияләү; ямьсез гамәл өчен оят хисе кичерергә өйрәтү. Сәламләү, саубуллашу, мәктәпкәчә учреждение хезмәткәрләрен исемнәре һәм әтиләренең исемнәре белән атау, өлкәннәр сөйләшүенә катышмау, үз үтенечеңне әдәпле итеп җиткерү, күрсәтелгән хезмәт өчен рәхмәт белдерү зарурлыгы турында балаларның исләренә төшереп тору.

«Мин» образы. Баланың үсүе һәм үсеше, аның үткәне, хәзергесе һәм киләчәге турында күзаллаулар («мин кечкенә идем, мин үсәм, мин зур булачакмын») формалаштыру. Балаларда аларның хокуклары (уйнарга, дустанә мөнәсәбәткә, яңа белемнәргә һ.б.) һәм балалар бакчасындагы төркемдәге, өйдәге, урамдагы бурычлары (мөстәкыйль ашау, киенү, уенчыкларны җыеп кую һ.б.) турындагы беренчел күзаллауларны формалаштыру. Һәр балада аның яхшы булуы, аны яратулары турында инанганлык формалаштыру. Беренче гендер күзаллауларын формалаштыру (малайлар көчле, кыю; кызлар мөлаем, нәфис). Гаилә. Балаларның гаилә, аның әгъзалары турындагы күзаллауларын тирәнәйтү. Туганлык мөнәсәбәтләре турында беренчел күзаллаулар булдыру (улы, әнисе, әтисе, кызы һ.б.). Баланың өйдәге тормышта нинди бурычлары (уенчыкларны җыеп кую, табын әзерләүдә булышу һ.б.) булуы турында кызыксыну. Балалар бакчасы. Балаларны балалар бакчасы һәм аның хезмәткәрләре белән таныштыруны дәвам итү. Балалар бакчасы бүлмәләрендә ориентлаша белү сәләтен камилләштерү. Балаларда әйберләргә карата сакчыл мөнәсәбәтне ныгыту, әйберләрне тиешенчә файдаланырга, аларны урыннарына куярга өйрәтү. Балалар бакчасы традицияләре белән таныштыру. Баланың үзе турында коллектив әгъзасы сыйфатында күзаллауларын ныгыту, башка балалар белән бергәлек хисен үстерү. Балалар бакчасында төркемне һәм залны, участокны бизәүдәге үзгәрешләрне (затлы, матур уенчыкларның, балалар рәсемнәренең күркәмлеге һ.б.) күрә белү сәләтен формалаштыру. Фикер алышуга һәм мөмкин кадәр төркемне бизәүдә катнашуга, төркемнең символикасын һәм традицияләрен булдыруга җәлеп итү. Культура-гигиена күнекмәләре. Балаларда пөхтәлек, үзләренең тышкы кыяфәтләрен кайгырту гадәте тәрбияләүне дәвам итү. Мөстәкыйль рәвештә юыну, пычрануга карап, ашау алдыннан,

бәдрәфтән чыккач кулларны сабынлап юу гадәте тәрбияләү. Тарак, кулъяулыктан файдалану, йөткергәндә һәм төчкергәндә читкә борылу, авызны һәм борынны кулъяулык белән каплау гадәтен ныгыту. Пөхтә ашау: ризыкны азлап алу, яхшылап чәйнәү, тавыш-тын чыгармыйча ашау, өстәл приборларыннан (кашык, чәнечке), салфеткадан дөрес файдалану, ашаганнан соң авызны чайкау күнекмәләрен камилләштерү. Үз-үзеңә хезмәт күрсәтү. Үзлектән киенү, чишенә белү күнекмәләрен камилләштерү. Өс киемен җыйнак итеп төрергә һәм эләргә, өлкән кеше ярдәмендә аны тәртипкә китерергә (чистарту, киптерү) өйрәтү. Җыйнак һәм пөхтә булу теләге тәрбияләү. 58 Үз эш урынын мөстәкыйль рәвештә әзерләргә, рәсем, әвәләү, аппликация дәресләре тәгәлләнгәч аны җыештырырга (кечкенә банкаларны, пумалаларны юу, өстәлне сөртү һ.б.) өйрәтү. Иҗтимагый-файдалы хезмәт. Балаларда хезмәткә карата уңай мөнәсәбәт, хезмәт теләге тәрбияләү. Кушылган биремгә карата җаваплылык мөнәсәбәте (эшне ахыргача җиткерә белү һәм җиткерү теләге, аны яхшы башкару омтылышы) формалаштыру. Индивидуаль һәм коллектив йөкләмәләрне башкару, үз хезмәтенең башкалар өчен әһәмиятен аңлау тәрбияләү; тәрбияче ярдәмендә коллектив эшне бүлешү турында килешенү, уртак биремне вакытында башкарып чыгу турында кайгырту формалаштыру. Иптәшләренә, өлкән кешеләргә ярдәм итү инициативасын хуплау. Балаларны мөстәкыйль рәвештә балалар бакчасының төркем бүлмәсендә һәм участогында тәртип сакларга өйрәтү: төзелеш материалын, уенчыкларны урыннарына җыеп кую; тәрбиячегә китапларны, тартмаларны ябыштырырга булышу. Балаларны ашханәдә мөстәкыйль рәвештә дежурлык вазифаларын башкарырга өйрәтү: җыйнак итеп ипи савытларын, тәлинкәләре белән чынаякларны, тирән тәлинкәләрне урнаштыру, салфетка савытларын, өстәл приборларын (кашыклар, чәнечкеләр, пычаклар) кую. Табигатьтәге хезмәт. Балаларның үсемлекләрне һәм хайваннарны караутәрбияләү теләген хуплау; үсемлекләргә су сибү, балыкларны ашату, суэчергечләрне юу, аларга су салу, улакка азык салу (тәрбияче катнашында). Балаларны язгы, җәйге һәм көзге чорларда булдыра алганча яшелчә бакчасында һәм чәчәклектә эшләүгә (орлыклар чәчү, су сибү, уңышны җыю), кышкы чорда кар көрәүгә җәлеп итү. Балаларны кошларга кышкы чорда ашату өчен үлән үстерүгә; кышлаучы кошларны ашатуга җәлеп итү. Тәрбиячегә хезмәт эшчәнлегендә кулланылучы җиһазларны тәртипкә китерүдә (чистарту, киптерү, тиешле урынга илтү) булышу омтылышын формалаштыру. Өлкәннәр хезмәтенә ихтирам. Балаларны, игътибарларын якын кешеләре хезмәтенең әһәмиятенә юнәлтеп, аларның һөнәрләре белән таныштыру. Әти-әниләренең һөнәрләренә карата кызыксыну формалаштыру.

1.3. Төркем эшчәнлегенең төп юнәлеше

Бүген җәмгыятьтә катлаулы социаль-экономик процесслар бара, белем бирүнең кыймммәтләре һәм максаты тамырдан үзгәрә. Балаларга белем бирүнең бөтен өлкәләрендә дә актив, иҗади, үзен үзгәртергә әзер торучы шәхес тәрбияләү танылa. Балаларның шәхси һәм социаль мөнәсәбәт позициясен күздә тотып, аларны мәктәпкә әзерләүдән күчү, мәктәпкәчә белем бирү нәтиҗәләренең күзаллавын үзгәртергә булыша. Нәтиҗәлелек: мәктәпкәчә яшьтәге балаларда кызыксынучанлык, активлык, мөстәкыйльлек сыйфатларын формалаштыра; ялгышларны уңышсызлыкларны җиңеп чыгарга әзерлек, яңа белем алырга, стандарт булмаган ситуацияләрдән чыгу юлын эзләргә омтылыш тудыра; үзе сайлаган эшкә җаваплылык, командада эшли белү, үзенә, башкаларга, җәмгыятькә, әйләнә-тирәгә ихтирамлы караш, кайгыртучнлык тәрбияли. Болар барысы да баланы мәктәпкә әзерләп кенә калмый, ә хәзерге җәмгыятьтә уңышлы мөстәкыйль эшләү өчен нигез булып тора. Билгеле, мондый нәтиҗәләргә ирешү өлкәннәрнең фикер йөртүендәге үзгәртеп корулар белән бәйле, педагоглар һәм ата-аналар үзгәртеп коруда үзләре башлап йөрергә тиеш. Шунлыктан, Программа педагог-бала-ата-ана мөнәсәбәтенә ориетлаштырылган.

Вариатив өлеш

Программаның вариатив өлеше Зарипова З. М., Вәҗиева Л. Н., Зөфәрова Р. С. «Туган телдә сөйләшәбез». Балалар бакчасында татартелендә тәрбия һәм белем бирү (зурлар төркеме)" тәрбиячеләр өчен методик кулланмага нигезләнде.

"Татарстан Республикасы халыклары телләре турында" Татарстан Республикасы Законында һәм Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы дәүләт программасында мәктәпкәчә милли белем бирү өчен кирәкле шартлар булдыру каралган. Туган телдә сөйләшергә өйрәтү гаиләдә башлана һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә дәвам итә. Мәктәпкәчә учреждениеләр, мәгариф системасының беренче баскычы буларак, нәниләрне туган телгә өйрәтүдә башлангыч роль уйный.

Бу комплектның төп максаты балаларны ана телендә дөрес һәм яхшы итеп сөйләшергә өйрәтү булса, төп үзенчәлеге — тел системасының фонетик, лексик, грамматик төзелеше дәрәҗәләрен формалаштыру, бәйләнешле сөйләм үстерү, тел һәм сөйләм күренешләрен аңлау, телне тоемлау сәләте булдыру.

Федераль дәүләт таләпләреннән чыгып, методик әсбап танып белү, сөйләм үстерү кебек белем бирү өлкәләрен үз эченә ала. (15 бит)

1.4. Программаны үзләштерүнең планлаштырылган нәтиҗәләре

Максат ориентирлары.

Мәктәпкәчә белем бирүнең ФДББСнда күрсәтелгән максат ориентирларын баланың ирешергә мөмкин булган казанышларының социаль-норматив сыйфатламалары буларак карарга кирәк.

Уртанчылар төркемендә белем бирүнең максат ориентирлары

• Бала төп мәдәни чараларны, эшчәнлек ысулларын үзләштерә, эшчәнлекнең төрле төрләрендә — уенда, аралашуда, танып белү-тикшеренү эшчәнлегендә, конструкцияләүдә һ.б да инициатива һәм мөстәкыйльлек күрсәтә; үзенә шөгыль төрен, уртак эшчәнлек буенча катнашучыларны сайлап алырга сәләтле.

• Бала дөньяга, хезмәтнең төрле төрләренә, башка кешеләргә һәм үз- үзенә карата уңай мөнәсәбәткә ия, аңа үзенең урынын белү хас; яшьтәшләре һәм зурлар белән актив аралаша, уртак уеннарда катнаша.

• Килешүләргә, башкаларның ихтыяҗлары һәм хисләре белән исәпләшергә, аларның уңышсызлыкларын бүлешергә һәм уңышларына сөенергә сәләтле, үз хисләрен, шул исәптән үзенә ышаныч хисен дөрес белдерә, каршылыкларны чишәргә тырыша. Төрле мәсьәләләр буенча үз позициясен аңлатырга һәм якларга сәләтле.

• Уртак эшчәнлектә хезмәттәшлеккә һәм лидерлык, һәм башкару функцияләрен дә үтәргә сәләтле.

• Барлык кешеләрнең дә, социаль чыгышлары, нинди этник төркемгә керүләренә, дини һәм башка инануларына, физик һәм психик үзенчәлекләренә карамастан, тигез икәнен аңлый.

• Башка кешеләргә карата эмпатиягә ия, мохтаҗларга ярдәмгә килергә әзер тора.

• Башкаларны тыңлый белә һәм башкаларның да үзен аңлауларына омтыла. • Баланың хыялга бирелүе үсешкә ирешкән, ул эшчәнлекнең төрле төрләрендә, һәм барыннан да элек уенда, гамәлгә ашырыла; уенның төрле формаларын һәм төрләрен уйный белә, шартлы һәм чынбарлыктагы хәлләрне аера ала; төрле кагыйдәләрне һәм социаль нормаларны үтәргә сәләтле. Килеп туган төрле хәлләрне тотып ала һәм аларны дөрес бәяли белә.

• Бала сөйләм теленә шактый оста, үзенең уйларын һәм теләкләрен белдерә, сөйләмне үзенең уйларын, хисләрен һәм теләкләрен аңлату өчен, аралашу вакытында сөйләм тезмәләре төзү, сүзләрдә авазларны аерып карау өчен куллана ала, балада грамоталылыкның алшартлары формалаша.

• Балада эре һәм вак моторика үскән; ул хәрәкәтчән, түзем, төп хәрәкәтләрне ясый белә, үз хәрәкәтләрен тикшерә һәм алар белән идарә итә ала.

• Бала ихтыяр көчен җыярга сәләтле, эшчәнлекнең төрле төрләре вакытында социаль тәртип нормаларын һәм кагыйдәләрен үти ала, өлкәннәр һәм яшьтәшләре белән мөнәсәбәтләрдә иминлекне саклау тәртибе кагыйдәләрен һәм шәхси гигиена күнекмәләрен үти ала.

• Башланган эш өчен җаваплылык сизә.

• Кызыксынучанлык күрсәтә, өлкәннәргә һәм яшьтәшләренә сораулар бирә, сәбәп-нәтиҗә бәйләнешләре белән кызыксына, табигать күренешләренә һәм кешеләр кылган гамәлләргә карата мөстәкыйль рәвештә аңлатмалар табарга тырыша; күзәтергә, экспериментлар ясарга һәвәс. Үзе турында, табигый һәм үзе яшәгән социаль дөнья турында башлангыч белемнәргә ия, балалар әдәбияты әсәрләре белән таныш, тере табигать, табигать белеме, математика, тарих һ.б. өлкәләр буенча элементар күзаллаулары бар; эшчәнлекнең төрле төрләре буенча, үзенең белем һәм күнекмәләренә таянып, карарлар кабул итүгә сәләтле.

• Яңалыкны кабул итәргә әзер, ягъни белем алуга, алга таба мәктәптә, институтта укуга карата уңай мотивациягә омтылыш күрсәтә.

Программаны үзләштерүнең планлаштырылган нәтиҗәләр буенча мониторинг

Балаларның планлаштырылган нәтиҗәләргә ирешүе буенча мониторинг системасы арадаш нәтиҗәләрне һәм программаны үзләштерүнең йомгаклау нәтиҗәләрен бәяләүне күздә тота. Программа үзләштерүнең арадаш нәтиҗәләре буенча монитринг елына ике тапкыр үткәрелә. Программа таләпләренең балалар тарафыннан уңышлы үзләштерелүе чын эшчәнлек процессында бәяләнә, чөнки үсеш тасвирламасы булып теге яки бу мәгълүматның формаль үзләштерелүе генә түгел, ә аны практик эшчәнлектә куллана белү тора.

2.Эчтәлек бүлеге

2.1. Белем бирү өлкәләре

2.1.1. “Социаль-коммуникатив үсеш” белем бирү өлкәсе

Баланың әхлак нормаларын үтәүгә: үзара ярдәмләшүгә, кыерсытылган кешенең хәленә керүгә һәм кыерсытучының гамәлләре белән ризалашмауга карата шәхси мөнәсәбәте; гадел булган, яшьтәшенең үтенеченә юл куйган (шакмакларны тигез бүлгән) кешенең гамәлләрен хуплау формалашуга булышлык итү. Балалар арасында дустанә мөнәсәбәтләр формалаштыру буенча эшне дәвам итү; балаларның игътибарын бер-берсенең яхшы гамәлләренә юнәлтү.Коллектив уеннарга, үзара яхшы мөнәсәбәтләр кагыйдәләренә өйрәтү.

2.1.1.1. Юл йөрү кагыйдәләренә өйрәтү буенча перспектив план

Ай	Эчтәлек	Бердәм эшчәнлек
сентябрь	1. Минем микрорайоным. Максат: якын микрорайонда балаларны ориентлашырга өйрәтү (микрорайон макеты белән эшләү)	1.Урамда үзеңне тоту кагыйдәләрен ныгыту 2. Микрорайон белән таныштыру 3. Урам макетын карау 4. Шофер булып уйнау Машиналар турында шигырьләр уку 5.Тематик әңгәмәләр "Транспорт"

октябрь	2. Махсус автотранспорт. Максат: балаларны махсус автотранспорт һәм аның функцияләре белән таныштыру.	1.Махсус транспорт рәсемнәрен карау 2.Машиналар турында әдәби әсәрләр уку 3.Автомобильләргә гараж төзү 4.Йөк һәм җиңел автомобильләрне чагыштыру: озынлыгы, киңлеге, буе 5.Дидактик уен "Парлы рәсемнәр" 6.Машина йөртүче турында әңгәмә
ноябрь	3.Светофор. Көйләүле юл чаты» Максат: Балаларны юл чаты белән һәм юлның мондый урынында үзеңне тоту кагыйдәләре белән таныштыру.	1. Светофор ясалган рәсемнәр карау 2. Светофор турында табышмаклар чишү 3.Хәрәкәтле уеннар “Тылсымлы өч төс” 4.Дидактик уен “Яшел ут эстафетасы”
декабрь	4. «Юл. Бер яклы һәм ике яклы хәрәкәт» Максат: Балаларның җәяүлеләр өчен урамда йөрү кагыйдәләре, юлның транспорт йөри торган урыннарда юлны аркылы чыгу кагыйдәләре турында белемнәрен ныгыту.	1.Транспорт чаралары турында әдәби әсәрләр уку 2.Төрле төр транспорт рәсемнәре карау 3.Рәсемнәрдә йөк, җиңел машиналарны табарга тәкъдим итү 4. Дидактик уен «Юл билгесен куй» 5.Машиналарны конструкторлар ярдәмендә ясау 6.Хәрәкәтле уен “Игътибар, җәяүле!”
январь	5. «Юл билгеләре» Максат: юл хәрәкәте билгеләре турында күзаллауларны формалаштыру.	1. Юл билгеләрен карау 2.Юл гилгеләре рәсемен ясау 3. Әңгәмә: «юлдагы ярдәмчеләр» 4.Дидактик уен “Кисәтүче билгеләр” Хәрәкәтле уен “Әйе, юк”

февраль	6. « Кисәтүче билгеләр» Максат: җәяүлеләрне һәм транспорт йөртүчеләрне хәвеф турында кисәтүче юл билгеләре турында белемнәрен системасын формалаштыру; җәяүлеләрне һәм транспорт йөртүчеләр өчен булган юл билгеләрен аерырга өйрәтү	1.Юл турында әдәби әсәрләр уку 2.Кисәтүче билгеләр рәсемнәрен карау 3.Пазлдан кисәтү билгеләрен төзү 4.Дидактик уен «Юл билгеләрен куй» 5.Хәрәкәтле уен «Такси»
март	7. «Җәяүле фәннәр мәктәбе» Максат: балаларны юл чатларында җәяүлеләрнең хәрәкәтен регламентлаучы билгеләр белән таныштыру.	1.Мәгълүмат бирүче юл билгеләре рәсемнәрен карау. 2.Табышмаклар чишү 3.Юлны аркылы чыгу урынын күзәтү 4.Рәсем ясау 5.Балалар бакчасы янындагы урамнарны карау 6.”Шоферлар” уены 7.Хәрәкәтле уен « Юл хәрәкәтен җайга салучының командасы»
апрель	8. «Без- велосипетчылар” Максат: балаларның велосипедта йөрү кагыйдәләре турындагы белемнәрен каммиләштерү.	1.Велосипед турында әдәби әсәрләр уку 2.Велосипед рәсеме ясалган картиналар карау 3.Дидактик уен « Велосипедларның аермасын тап» 4.Хәрәкәтле уен “Минем янга йөгерегез”
май	9. «Хәвевсез хәрәкәт иленә сәяхәт» Максат: балаларның урамда һәм юлларда үзләрен хәвефсез тоту кагыйдәләре турында белемнәрен ныгыту.	1.ЮХ ИДИхезмәткәре һөнәре турында әңгәмә 2. Матур әдәбия уку 3.Дидактик уен “Кызыл, яшел” 4.Хәрәкәтле уен “Светофор”

Вариатив өлеш.[1]

2.1.2. “Танып белү үсеше” белем бирү өлкәсе

Микъдар һәм исәп. Балаларга күплекнең («күп») төрле сыйфатлы элементлардан: төрле төстәге, зурлыктагы, формадагы предметлардан тору ихтималы турында күзаллау мөмкинлеге бирү; предметларны парлап урнаштыру нигезендә (санамыйча гына) күплекләрнең тигезлеген яки тигез булмавын ачыклау нәтиҗәсендә аларның өлешләрен чагыштырырга өйрәтү. Балаларның сөйләменә «Биредә түгәрәкләр күп, аларның бер өлеше — кызыл, икенчеләре зәңгәр төстә; кызыл түгәрәкләр зәңгәрләренә караганда күбрәк, зәңгәр түгәрәкләр кызылларына караганда азрак» яки «кызыл һәм зәңгәр түгәрәкләр саны бертигез» гыйбарәләрен кертү. Исәпләү кагыйдәләрен кулланып, 5 кә кадәр санарга өйрәтү (күрсәтеп башкару нигезендә): саннарны тәртип буенча атау; һәр санны санала торган төркемдәге бер предмет белән бәйләү; соңгы санны саналган барлыкпредметларга карата куллану, мәсәлән: «Бер, ике, өч — барлыгы өч түгәрәк». Предметларның 1–2, 2–2, 2–3, 3–3, 3–4, 4–4, 4–5, 5–5 саннары белән аталган ике төркемен чагыштыру. Тәртип буенча санау турында күзаллау формалаштыру, микъдар һәм тәртип саннарын дөрес кулланырга, «Ничә?», «Исәп буенча ничәнче?», «Ничәнче урында?»сорауларына җавап бирергә өйрәтү.«Биредә бер, ике куян, ә монда бер, ике, өч чыршы. Чыршылар куяннарга караганда күбрәк; 2 гә караганда 3 күбрәк, 3 кә караганда 2 азрак» дип санау нигезендә төркемнәрнең тигез яки тигез булмавы турында күзаллау формалаштыру. Кечерәк төркемгә бер (җитмәгән) предмет өстәп яки зуррак төркемнән бер (артык) предметны алып, ике ысул белән тигез булмаган төркемнәрне тигезләргә өйрәтү («2 куянга 1 куян өстәдек, 3 куян булды һәм чыршылар да өчәү. Чыршылар һәм куяннар саны бертигез — 3 һәм 3» яки: «Чыршылар күбрәк (3), ә куяннар азрак (2). 1 чыршыны алып куйдык, хәзер чыршылар да2 булды. Чыршылар һәм куяннар саны тигезләште: 2 һәм 2». Күпсанлы төркемнән предметларны санап чыгу; үрнәкләре яки кушылган (бирелгән) сан буенча 5 саны чикләрендә билгеле бер санда предметларны кую, китерү (4 әтәч санап ал, 3 куян алып кил). Төркемдәге предметлар бер-берсеннән төрле ераклыкта урнашканда, алар зурлыклары,

[1]Шаехова Р.К. Сөенеч – Радость познания: региональная образовательная программа дошкольного образования. – Казань: Магариф – Вакыт, 2016.

урнашу рәвеше буенча бер-берсеннән аерылып торган халәттә санау-исәпләү нигезендә предмет төркемнәренең тигезлегентигезбулмавын)билгеләү.

Зурлык. Ике предметны зурлыклары (озынлык, киңлек, биеклек) буенча чагыштыра белүне камилләштерү, шулай ук ике предметны бер-берсе өстенә яки янына кую юлы белән аларны калынлыклары буенча чагыштырырга өйрәтү; сыйфатлар кулланып, чагыштыру нәтиҗәләрен сөйләмдә чагылдыру (озынрак - кыскарак, киңрәк - таррак, биегрәк -тәбәнәгрәк, калынрак -юкарак яки озынлык, киңлек, биеклек, калынлык буенча тигез (бертөрле)). Предметларны зурлыкның ике билгесе буенча чагыштырырга өйрәтү (кызыл тасма яшеленнән озынрак һәм киңрәк, сары шарф зәңгәреннән кыскарак һәм таррак). Төрле озынлыктагы (киңлектәге, биеклектәге), калынлыктагы 3–5 предмет арасындагы зурлык чагыштырмаларын билгеләү, бу предметларны билгеле бер эзлеклелектә — зурлык кими яки үсә бару тәртибендә урнаштыру.Балаларның актив сөйләменә предметларның зурлык чагыштырмаларын белдерүче төшенчәләр кертү («бу (кызыл) манара — арада иң биеге, бу (кызгылт-сары) манара тәбәнәгрәк, бу (алсу) манара тагын да тәбәнәгрәк, ә бу (сары) манара — арада иң тәбәнәге» һ.б).

2.1.3. “Сөйләм үсеше” белем бирү өлкәсе

Үсешкә булышлык итүче сөйләм мохите. Балалар белән бергә алар өченгадәти тирәлек чикләреннән читтәге предметлар, күренешләр, вакыйгалартурындагы сөйләшү.Балалар сөйләгәнне тыңлау, аларның җавапларына төгәллек кертү,предмет, күренеш, торыш, гамәл үзенчәлеген төгәлрәк чагылдырган сүзләрне әйтеп җибәрү; фикерне логик рәвештә һәм аңлаешлы итеп белдерергә ярдәм итү.Кызыксындыруны үстерүгә булышлык итү.Балаларга яшьтәшләре белән дустанә аралашырга ярдәм итү, дусны ничек итеп шатландырырга, котларга мөмкин булуын, аның гамәлләренә карата ризасызлыкны ничек итеп тыныч кына белдерергә, ничекгафуүтенергәикәнлегенәйтептору.

Сүзлек формалаштыру. Якын тирәлек турындагы белемнәрне тирәнәйтү нигезендә балаларның сүз запасын тулыландыру һәм активлаштыру. Үзтәҗрибәләре аша таныш булмаган предметлар, күренешләр, вакыйгалар турындагы күзаллауларын киңәйтү.Сөйләмдә предметлар, аларның өлешләре, алар эшләнгән материалларның атамаларын куллануны активлаштыру.Сөйләмдә иң күп кулланылучы сыйфатларны, фигыльләрне, рәвешләрне,бәйлекләрне файдаланырга өйрәтү.Балалар сүзлегенә һөнәрләрне белдерүче исемнәрне, хезмәт

гамәлләренсыйфатлаучы фигыльләрне кертү.Балаларны предметның урынын (сулда, унда, янәшә, янында, арасында),тәүлек вакытын ачыкларга һәм билгеләргә, аларны әйтә белергә өйрәтүнедәвам итү. Балалар тарафыннан еш кулланылучы күрсәтү алмашлыкларынһәм рәвешләрне (тегендә, шунда, шундый, шушы, бу) төгәлрәк мәгънәлесүзләр белән алыштырырга булышу; антоним сүзләркуллану(чиста-пычрак, якты - караңгы).Гомумиләштерүче мәгънәле исемнәр кулланырга өйрәтү(йортҗиһазлары,яшелчәләр,хайваннарһ.б.).

Сөйләмнең аваз культурасы. Сузык һәм тартык авазларны дөрес әйтүненыгыту, сызгырулы, чыжылдаучы һәм сонор (р, л) авазларны әйтергә өйрәнү.Артикуляция аппаратын үстерү.Дикция өстендә эшләүне дәвам итү: сүзләрне һәм сүзтезмәләрне ачыкитеп әйтүне камилләштерү.

2.1.4. “Сәнгати-эстетик үсеш” белем бирү өлкәсе

Балаларның сынлы сәнгатькә карата кызыксынуын үстерүне дәвам итү.Рәсем ясау, әвәләп ясау, кисеп алу һәм ябыштыру тәкъдимнәрен эмоциональ яктан уңай кабул итү булдыру.Эстетик кабул итү, образлы күзаллаулар, хыял, эстетик хисләр, сәнгатиижат сәләтләре үстерүнедәвамитү.Предметларны җентекләп карый һәм өйрәнү (шул исәптән кулларярдәмендә дә) күнекмәләре формалаштыруны дәвам итү. Башка балаларның эшләрен бәяләгәндә дусларча киң күңеллелек күрсәтергә өйрәтү.

Рәсем ясау. Балаларда аерым предметларны ясау, бер үк предметларныкабатлап (аумас курчаклар саф һавада йөриләр, кышын безнең участоктагыагачлар, чебиләр үләндә йөриләр) һәм алар янына башкаларын өстәп (кояш,кар ява һ.б.) сюжетлы композицияләр төзи белү сәләте формалаштыруныдәвам итү.Предметларның формасы (түгәрәк, овал, квадрат, турыпочмаклык рәвешендә, өч почмаклы), өлешләрнең зурлыгы, урыны турында күзаллауларформалаштыру һәм ныгыту.Сюжетны чагылдырганда, балаларга сурәтләрне кәгазь битенә вакыйгаэчтәлегенә һәм вакыйгага кертелгән объектларга туры китереп урнаштырырга ярдәм итү. Балаларның игътибарын предметларның зурлык буенчачагыштырмаларына юнәлтү: агач биек, куак агачтан тәбәнәгрәк, чәчәкләркуактан тәбәнәгрәк.

Декоратив рәсем ясау. Дымково, Филимоново бизәкләре мотивлары буенча декоратив композицияләр ясарга өйрәтүне формалаштыруны дәвамитү. Матурлыкны эстетик кабул итүне үстерү һәм Дымково, Филимоновобизәлешләре стилендәге бизәкләр иҗат итү өчен үрнәк сыйфатында шулбизәлешләрдәге эшләнмәләрне файдалану (бизәкләү өчен балалар әвәләпясаган уенчыклар һәм кәгазьдән кисеп

алынган уенчык силуэтлары кулланылырга мөмкин).Балаларны Городец эшләнмәләре белән таныштыру. Городец бизәлешеэлементларын (чәчәк бөреләре, роза чәчәкләре, яфраклар) аерырга өйрәтү;бизәлештә кулланылган төсләрне аерып ала һәм атап әйтә белергә өйрәтү.

Әвәләп ясау. Балаларның әвәләп ясауга карата кызыксынуын үстерүне дәвам итү; балчыктан (пластилиннан, пластик массадан) әвәләп ясау күнекмәләрен камилләштерү. Моннан алдагы төркемнәрдә үзләштерелгәнәвәләп ясау алымнарын ныгыту; яньчелгән шарның барлык кырыйларынчеметкәләп, аз гына тышка сузып чыгарырга, балчык кисәгенең аерым өлешләрен сузып озынайтырга, вак детальләрне (мәче баласының колакларын,кошчыкның томшыгын) чеметкәләп ясарга өйрәтү. Әвәләп ясалган предметның, фигураның өслеген бармаклар белән шомартырга өйрәтү.

Аппликация. Аппликациянең эчтәлеген катлауландырып һәм төрле сурәтләр иҗат итү мөмкинлекләрен киңәйтеп, аппликациягә карата кызыксынутәрбияләү.Балаларда кайчыны дөрес тоту һәм аны файдалана белү күнекмәләреформалаштыру. Туры сызык буенча иң элек кыска, аннары озын буйлар кисүкүнекмәсен формалаштырудан башлап, фигуралар кисеп алырга өйрәтү.Буйлардан төрле предметлар (койма, эскәмия, баскыч, агач, куак һ.б.) сурәтләрен төзергә өйрәтү. Почмакларны түгәрәкләү юлы белән квадраттан түгәрәк формалар һәм турыпочмаклыктан овал формалар кисеп алырга өйрәтү; бу алымны аппликациядә яшелчәләр, җимешләр, җиләкләр, чәчәкләр һ.б. сурәтләрен ясау өчен куллану.

2.1.5. “Физик үсеш” белем бирү өлкәсе

Балаларны кеше гәүдәсенең төрле өлешләре һәм сизү органнары белән таныштыруны дәвам итү. Кеше тормышы һәм сәламәтлеге өчен гәүдә өлешләренең һәм сизү органнарының әһәмияте турында күзаллау формалаштыру (куллар күп кенәфайдалы эшләр эшли; аяклар хәрәкәтләнергә ярдәм итә; авыз сөйли, ашый;тешләр чәйни, тел чәйнәргә, сөйләргә ярдәм итә; тире тоя; борын сулый, исләрне сизә; колаклар ишетә).Туклану режимын үтәү, туклану өчен яшелчәләр һәм җимешләр, башкафайдалы ризыклар куллану ихтыяҗы тәрбияләү.Кеше өчен кирәкле матдәләр һәм витаминнар турында күзаллау формалаштыру. Сәламәтлек өчен йокының, гигиена процедураларының, хәрәкәтләрнең, чыныгуның мөһимлеге турындагы күзаллауларны киңәйтү.Балаларны «сәламәтлек» һәм «авыру» төшенчәләре белән

таныштыру.

Перспектив планнар

Физик үсеш- физкультура

Сентябрь (1-2 атна)

Тема	Программа эчтәлеге	Әдәбият
Кубиклар аша сикерик	Колоннада берәрләп йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; тигезлекне саклый белергә өйрәтү; ике аякта кубиклар аша сикерергә өйрәтү	Л.И.Пензулаева “Физическая культура в детском саду” 19-20 битләр
Тупны сакла	Колоннада берәрләп йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; тупны бер- берењә атканда җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү; сигнал ярдәмендә хәрәкәтләнә белүгә ирешү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 20 бит
Тупны дөрес итеп тәгәрәтик	Идәннән энергично этенеп биеклеккә сикерә алуга ирешү; тупны бер- берењә тәгәрәткәндә тупны тигез тәгәрәтүгә ирешү; физкультура шөгыленә кызыксыну тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 21 бит
Кубиклар аша сикерик	Колоннада берәрләп йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; тигезлекне саклый белергә өйрәтү; ике аякта кубиклар аша сикерергә өйрәтү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 21 -22 битләр
Обручны тәгәрәтик	Аяк очларында дөрес итеп йөри һәм йөгерә белергә өйрәтү; обручны бер- берењә тәгәрәтә алу алымнарын ныгыту; кубиклар аша сикерү алымнарын кабатлау	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 22-23 битләр
Тема	Программа эчтәлеге	Әдәбият

Туп белән уйныйк	Колоннада берәрләп йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; туп белән күнегүләрне дөрес итеп ясый алуга ирешү; шнур астыннан дөрес итеп үрмәләргә тырышу	Л.И.Пензулаева “Физическая культура в детском саду” 23-24 битләр
Туп белән уйныйк	Колоннада берәрләп йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; туп белән күнегүләрне дөрес итеп ясый алуга ирешү; шнур астыннан дөрес итеп үрмәләргә тырышу	Л.И.Пензулаева “Физическая культура в детском саду” 23-24 битләр
Предметлар аркылы йөрик	Почмакларга куелган предметлар аркылы йөрергә өйрәтү; ике кул белән тупны атканда тотып калуга ирешү; сикерү алымнарын ныгыту	Л.И.Пензулаева “Физическая культура в детском саду” 23-25 битләр
Шнур аша үрмәлик	Тәрбияче сигналы ярдәмендә туктый белергә өйрәтү; шнур аша үрмәләү алымнарын ныгыту; тигезлекне саклый белергә ирешү	Л.И.Пензулаева “Физическая культура в детском саду” 26-27 битләр
Тигезлекне саклыйк	Такта өстеннән чыкканда тигезлекне саклау; ике аякта кубиклар аша алга таба сикереп бару алымнарын ныгыту; физкультура шөгыленә кызыксыну тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “Физическая культура в детском саду” 27-28 битләр
Предметлар аркылы йөрик	Почмакларга куелган предметлар аркылы йөрергә өйрәтү; ике кул белән тупны атканда тотып калуга ирешү; сикерү алымнарын ныгыту	Л.И.Пензулаева “Физическая культура в детском саду” 26-28 битләр

Октябрь

Тема	Программа эчтәлеге	Әдәбият

Шнур аша үрмәләү	Тәрбияче сигналы ярдәмендә туктый белергә өйрәтү; шнур аша үрмәләү алымнарын ныгыту; тигезлекне саклый белергә ирешү	Л.И.Пензулаева “Физическая культура в детском саду” 26-28битләр
“Тигезлекне саклыйк”	Такта өстеннән чыкканда тигезлекне саклау; ике аякта кубиклар аша алга таба сикереп бару алымнарын ныгыту; физкуль-тура шөгыленә кызыксыну тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “Физическая культура в детском саду” 28-29 битләр
“Дөрес итеп сикерик”	Бер- береңә тупны атканда тотып калу алымнарын өйрәтү; күзаллау һәм җитезлекне үстерү; сикерү алымнарын ныгыту; физкуль-тура шөгыленә кызыксыну тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “Физическая культура в детском саду” 29-30 битләр
Кубиклар аша сикерик	Йөргәндә тигезлекне сакларга өйрәтү; алга таба этенеп энергично сикерү алымнарын ныгыту. Ике аякта кубиклар аша сикерә алырга тырышу	Л.И.Пензулаева “Физическая культура в детском саду” 30-32 битләр
Тигезлекне саклыйк	Гимнастик скамейкадан йөргәндә тигезлекне саклау. Ике аяк белән сикерү алымнарын ныгыту. физкуль-тура шөгыленә кызыксыну тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “Физическая культура в детском саду” 32 битләр
Туп белән уйныйк	Тупны сетка аркылы атканда тотып калуга ирешү; җитезлек һәм күзаллау сәләтен үстерү; йөргәндә һәм йөгергәндә тигезлекне саклау	Л.И.Пензулаева “Физическая культура в детском саду” 33-34битләр

Октябрь

Тема	Программа эчтәлеге	Әдәбият

“Обруч аша сикерик”	Обручтан обручка дөрес итеп сикерә белергә өйрәтү; тупны бер-береңә тәгәрәткәндә тигезлекне саклау алымнарын ныгыту; җитезлек,күзаллау сәләтен үстерү.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду”34 нче битләр
“Дөрес итеп сикерик”	Йөргәндә һәм йөгергәндә тигезлекне саклый белергә өйрәтү; ике аяк белән обручтан обручка сикерә алуга ирешү; кубиклар арасыннан тупны сикертеп алып баруга тырышу.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 34 битләр
“Кем җитез”-эстафета	Колоннада берәрләп йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; сикерү ярдәмендә күнегүләрне тигез,матур итеп ясый алуга ирешү; җитезлек,өлгерлек тәрбияләү.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 34 битләр
“Дөрес итеп үрмәлик”	Тупны тигез итеп тәгәрәтә алуга ирешү; дуга астыннан бәрелмичә үрмәләп чыгуга тырышу; күзаллауны, җитезлекне тәрбияләү.	Л.И.Пензулаева “Физическая культура в детском саду” 35 битләр
“Җитез булыйк”	4-5 линия аркылы ике аякта сикерү алымнарын ныгыту; 4-5 дуга астыннан бәрелмичә чыга алуга ирешү; тупны ике кул белән өскә ыргыту һәм тотып калуга ирешү.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 35-36 битләр
“Көчле булыйк”	Обручларны алга таба күчереп бару нәтиҗәсендә алга сикерүгә ирешү; площадкага куелган предметлар аркылы йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; физкультура шөгыленә кызыксыну тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 36 битләр
“Кеглилар белән уйныйк”	Колоннада йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; дуга астыннан үрмәләү,кул белән тотынмаска тырышу; кегли ярдәмендә күнегүләрне тигез,матур итеп ясауга ирешү.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду”36-37 нче битләр

“Тупны дөрес итеп тәгәрәтик”	Шнур астыннан үрмәләргә өйрәтү; тупны киңлеге 25 см булган юлдан туры направлениядә тәгәрәтергә ирешү;физкультура шөгыленә кызыксыну тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 37-38 битләр

Ноябрь

Тема	Программа эчтәлеге	Әдәбият
“Кәрзингә туп ыргытыйк”	Колоннада берәрләп йөрү һәм йөгерү алымнарын кабатлау; кәрзингә тупны дөрес итеп ата алу алымнарын ныгыту; җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 38 бит
“Күнегүләрне тигез ясыйк”	Предметлар арасыннан йөрү һәм йөгерүне кабатлау; ике аякта сикерү алымнарын ныгыту; кубиклар белән күнегүләрне тигез,матур итеп ясауга ирешү.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 39-40 битләр
“Тигезлекне саклыйк”	Гимнастик скамейкадан баш түбәсенә ком тутырылган капчык куеп йөрергә өйрәтү; тупны өскә ыргыту һәм ике кул белән тотып калуга ирешү; җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 40 бит
“Елан шикелле шуышыйк”	Елан шикелле кубиклар арасын-нан йөрү һәм йөгерү; сикерү алымнарын ныгыту; физкультура шөгыленә кызыксыну тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 36 битләр
“Озынлыкка сикерик”	Түгәрәк буенча йөрү һәм йөгерүне кабатлау; сикергәндә ярымчүгәлә- гән килеш җиргә төшү алым-нарын өйрәтү; тупны тәгәрәткәндә өлгерлек һәм җитезлек тәрбияләү.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду”41-42 нче битләр

“Тупны тотып кал”	Бер- береңә тупны ыргытканда тотып калуга тырышу; ике аякта сикерә алу алымнарын ныгыту; физкультура шөгыленә кызыксыну тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду”42 бит
“Өлгер булыйк”	Колоннада йөрү һәм йөгерү алымнарын кабатлау; тупны туры итеп тәгәрәтә алуга тырышу; җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 43 бит
Дүртаяклап үрмәлик	Колоннада йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; тупны идәнгә бәрү һәм ике кул белән тотып калуга тырышу; дүртаякта үрмәләү алымнарын кабатлау	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 43-44 битләр
Җитез булыйк	3м ераклыктагы предметлар арасыннан ике аяк белән сикерә алуга ирешү; тупны идәнгә бер кул белән бәрү һәм ике кул белән тотып калуга тырышу; җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 45 бит
Туп белән уйныйк	Тупны бер-береңә биргәндә җиргә төшермәскә тырышу; йөргәндә һәм йөгергәндә тигезлекне саклау; физкультура шөгыленә кызыксыну тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 45-46 битләр
Скамейкадан шуышыйк	Гимнастик скамейкадан эч белән шуышу алымнарын өйрәтү; тәрбияченең сигналы буенча йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду”45-46 нче битләр
Тигезлекне саклыйк	Түгәрәк буенча йөрү һәм йөгерү алымнарын кабатлау; флаглар ярдәмендә күнегүләрне тигез,матур итеп ясый алуга ирешү; өлгерлек һәм җитезлек тәрбияләү.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 46 бит

Декабрь

Тема	Программа эчтәлеге	Әдәбият
Ераклыкка туп ыргытыйк	Түгәрәк буенча йөрү һәм йөгерү алымнарын кабатлау; ераклыкка туп атканда күзаллау сәләтен үстерү; сикерү алымнарын ныгыту.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 46-47 битләр
Игътибарлы булыйк	Күнегүләрне ясаганда, йөргәндә һәм йөгергәндә игътибарлылык үстерү; йөргәндә тигезлекне саклый белергә ирешү; сикергәндә җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 48-49 битләр
Шнур аша сикерик	40 см озынлыктагы 5-6 шнур аша сикерү алымнарын ныгыту; 4-5 кубиклар араларыннан тупны тәгәрәтеп йөртергә ирешү; сикергәндә җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 49 бит
“Кем ераграк ата”	Кардан дөрес итеп йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; “Кем беренче Кар бабай янына килеп җитә” дигән уен аша җитезлек,өлгерлек тәрбияләү; “Кем ераграк ата”дигән уен аша ераклыкка ату алымнарын кабатлау	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 49 бит
Парлашып тезелик	Парлашып тезелә белергә өйрәтү; күзаллау һәм җитезлек сәләтен үстерү тупны предметлар арасыннан тәгәрәткәндә; сикереп җиргә төшкәндә аяклар ярымчүгәләгән хәлдә кала белергә өйрәтүне дәвам итү.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду”50-51 нче битләр
Тупларны тәгәрәтик	20 см киңлектәге тар гына сукмактан йөгерергә өйрәтү; кубиклар аша тупларны тәгәрәтә алуга ирешү; җитезлек ,өлгерлек тәрбияләү.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 51 бит

Чанада шуыйк	Балаларны чана белән таныштыру; чанада сак кына шуарга кирәклеген аңлату; ”Күңелле кар бөртекләре” дигән хәрәкәтле уен аша җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 51 бит
Дүртаяклап үрмәлик	Колоннада берәрләп йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; бер- береңә тупны ыргытканда җитезлек һәм күзаллау сәләтен үстерү;	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 52-53 битләр
Җитез булыйк	Туплар аша атлап йөрү алым-нарын кабатлау; дүртаякта үрмәләү алымнарын ныгыту; җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 54 бит
“Чаңгыда йөрик”	Чаңгыда йөрергә өйрәтү; йомарланган карны ераклыкка ату алымнарын ныгыту; җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 54-55 бит
Тигезлекне саклыйк	Гимнастик скамейкадан дөрес итеп үрмәләү алымнарын ныгыту; колоннада йөргәндә тигезлекне саклый белергә өйрәтү; уйлау һәм фикерләү сәләтен үстерү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду”54-56 нче битләр
Обручтан обручка сикерик	Гимнастик скамейкадан тезләнеп йөри белергә өйрәтү; гимнастика-дан йөргәндә тигезлекне саклый белергә ирешү; обручтан обручка сикерү алымнарын ныгыту	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 56 бит
Төз итеп атыйк	Чаңгыда йөрү алымнарын кабатлау; “Снайперы” уены аша кубикларга төз итеп ата белергә өйрәтү; чаңгыда йөргәндә сакчыл караш тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 56 бит

Обручтан обручка сикерик	Гимнастик скамейкадан тезләнеп йөри белергә өйрәтү; гимнастика-дан йөргәндә тигезлекне саклый белергә ирешү; обручтан обручка сикерү алымнарын ныгыту	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 56 бит
Төз итеп атыйк	Чаңгыда йөрү алымнарын кабатлау; “Снайперы” уены аша кубикларга кубикларга төз итеп ата белергә өйрәтү; чаңгыда йөргәндә сакчыл караш тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 56 бит
“Биеклеккә сикерик”	Предметлар аша йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; йөргәндә тигезлекне саклый алуга ирешү; сикерү күнегүләрен кабатлау; җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду”57-58 нче битләр
“Тупны тот”	Предметлар аша йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; йөргәндә тигезлекне саклый алуга ирешү; тупны өскә ыргыту һәм тотып кала алуга ирешү; җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 58-59 битләр
“Чангыда дөрес итеп йөрик”	Чаңгы белән таныштыру; чаңгыда дөрес итеп йөри белергә өйрәтү; йөргәндә кулга һәм аякка игътибар итәргә өйрәтү.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 59 бит
“Парыңны тап”	Йөргәндә һәм йөгергәндә тигезлекне саклау; тупны бер- береңә биргәндә тотып калуга ирешү; “Парыңны тап уены аша балаларда җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү”	Л.И.Пензулаева Физическая культура в детском саду”59-60 нче битләр
Тигезлекне саклыйк	Йөргәндә һәм йөгергәндә тигезлекне саклау; тупны бер- береңә биргәндә тотып калуга ирешү; ике аяк белән алга таба этенеп сикерүгә ирешү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 60 бит

“Чанада шуыйк”	Чанада чиратлап бер- береңә бәрелмичә шуарга ирешү; чаңгыда йөргәндә дөрес итеп этенә алуларына тырышу; җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “Физическая культура в детском саду” 61 бит
Елан кебек йөрик	Предметлар аша елан кебек боргаланып йөрү; гимнастик скамейкадан дүртаяклап үрмәләү; туп белән күнегүләр ясаганда җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү.	Л.И.Пензулаева Физическая культура в детском саду” 61-62 нче битләр
Шнур аша сикерик	Предметлар аша елан кебек боргаланып йөрү; гимнастик скамейкадан дүртаяклап үрмәләү; шнур аша уң якка һәм сул якка сикерүгә ирешү,	Л.И.Пензулаева Физическая культура в детском саду”62 бит

Февраль

Тема	Максат	Әдәбият
“ Кем ераграк ата”	Йомарлап карны ераклыкка ата алуга ирешү; кар өемнәре аша биеклеккә сикерү; чанада шуганда бер- береңә бәрелмәскә , куркынычсызлык кагыйдәләрен төгәл үтәргә өндәү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 62-63 бит
Обруч белән уйныйк	Аякларны югары күтәреп дөрес итеп атлап йөри алуга тырышу; гимнастик скамейкадан йөргәндә тигезлекне саклауга ирешү; шнур астыннан дөрес итеп үрмәләү алымнарын өйрәтү;	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду”63-64 нче битләр
Дөрес итеп сикерик	Аякларны югары күтәреп дөрес итеп атлап йөри алуга тырышу; гимнастик скамейкадан йөргәндә тигезлекне саклауга ирешү; 4-5 предмет аша ике аякта дөрес итеп сикерә алу.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 64 бит

“Кем ераграк ата”	Йомарлап карны ераклыкка ата алуга ирешү; кар өемнәре аша биеклеккә сикерү; чанада шуганда бер- береңә бәрелмәскә , куркынычсызлык кагыйдәләрен төгәл үтәргә өндәү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 64 бит
Кеглилар тирәли йөгерик	Кеглилар тирәли йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; гимнастик скамейкадан йөргәндә тигезлекне саклауга ирешү; сикергәндә җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 65-66 нче битләр
Туплар аша йөрик	Туплар аша аякларны югары күтәреп йөри алуга ирешү; шнур аша уң якка һәм сул якка сикерүгә тырышу; тупны бер- береңә атканда идәнгә төшермәскә тырышу.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду”66 бит
Чана белән күнегүләрне дөрес итеп ясыйк	Ераклыкка кар йомарлап ату һәм тиешле ноктага тидерә алуга ирешү; чана белән күнегүләрне дөрес итеп ясый алуга ирешү;	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 67 бит
Обручтан обручка сикерик	Тәрбияче командасы буенча күнегүләрне дөрес итеп ясый алуга ирешү; обручтан обручка сикергәндә җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү;	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду”67-68 нче битләр
Шнур аша сикерик	5-6 шнур аша ике аяк белән дөрес итеп сикерә алуга ирешү; тупны бер- береңә тәгәрәткәндә тигезлекне саклауга тырышу; физкультура эшчәнлегенә кызыксыну уяту.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 68 бит
Парлап әйләник	Парлашып әле бер якка,әле икенче якка әйләнү; ераклыкка кар ыргыту алымнарын ныгыту; чана белән бер- береңә бәрелмичә шуарга тырышу.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 68-69 битләр

Туп белән уйныйк	Предметлар аркылы йөрүһәм йөгерүне кабатлау; тупны өскә ыргыту һәм ике кул белән тотып калуга ирешү; дүртаяклап үрмәләү алымнарын ныгыту.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 69-70 нче битләр

Март

Тема	Максат	Әдәбият
Төз итеп атыйк	Ком тутырылган капчыкны уң һәм сул кул ярдәмендә тиешле ноктага ату; кубиклар һәм кеглилар аша ике аяклап сикерү; гимнастик скамейкадан дөрес итеп шуышырга ирешү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду”70 бит
“Кем карны ераграк ыргыта”	Карны ераграк ата алуга ирешү; чанада шуганда бер-береңә бәрелмичә шуа тырышу; җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 70 бит
Таяклар белән күнегүләрне дөрес итеп ясыйк	Йөргәндә юнәлешләрне үзгәртә алуга ирешү; гимнастик скамейкадан шуышу алымнарын ныгыту; предметлар аркылы сикерә алуга ирешү.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду”70- 71 нче битләр
Җитез булыйк	2м ераклыкта уң һәм сул аякта сикерү алымнарын ныгыту; гимнастик скамейкадан йөргәндә уртага җиткәч чүгәләү һәм торып китә алуга ирешү; җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 71-72 битләр
Куянны табыйк	Җитезлек һәм күзаллау сәләтен үстерү;” Куянны табыйк” уены белән танышу; карны ераклыкка ату һәм тишле урынга тидерә алуга ирешү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 72 бит

Өлгер булыйк	Йөргәндә һәм йөгергәндә юнәлешне үзгәртеп йөрергә һәм йөгерә алуга ирешү; сикергәндә тигезлекне саклый алуга ирешү; күнегүләрне дөрес итеп ясау алымнарын ныгыту	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 72-73 нче битләр
Скакалкада сикерик	Тактадан йөргәндә тигезлекне саклый алуга ирешү; кыска скакалка аша ике аяк ярдәмендә сикерә алуга тырышу; “Күчмә кошлар”дигән уен белән танышу.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду”73 бит
Төз итеп атып кеглиларны егыйк	Җитезлек һәм күзаллау сәләтен үстерү; тәрбияче сигналы аша эшләү алымнарын ныгыту; кеглиларга төз итеп ата алуга ирешү.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 73-74 бит
Атлар кебек йөрик	Тәрбиячене҆ң командасы буенча күнегүләрне дөрес итеп эшли алуга ирешү; урыннан озынлыкка сикерә алуга тырышу; Атлар кебек аякларны югары күтәреп йөрү,ә тычкан дигәч аяк очларында йөрү.	Л.И.Пензулаева Физическаякультурав детском саду”74- 75 нче битләр
Озынлыкка сикерик	Озынлыкка сикерү алымнарын ныгыту; Атлар кебек аякларны югары күтәреп йөрү,ә тычкан дигәч аяк очларында йөрүгә ирешү; тупны бер- берең҆ә дөрес итеп тәгәрәтә алуны кабатлау	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 75 бит
Тупны ат һәм тотып калырга тырыш	Йөрү белән йөгерү алымнарын ныгыту; тупны бер-берең҆ә ату һәм тотып калуга тырышу; Хәрәкәтле уен “ Атлар” дигән уен белән таныштыру	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 75-76 битләр

Туп белән уйнойк	Йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; тупны предметлар аша тәгәрәтә алуга ирешү;гимнастик скамейкадан шуышу алымнарын кабатлау; тупны предметлар аша тәгәрәтә алуга тырышу	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 76-77 нче битләр
Капчыкны төшермә	Гимнастик скамейкадан йөргәндә баш очына ком тутырылган капчык куеп йөрергә тырышу; Йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; тупны предметлар аша тәгәрәтә алуга тырышу	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду”77 бит

Апрель

Тема	Максат	Әдәбият
Бер аякта сикерик	Бер аякта сикерү алымнарын өйрәтү; йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; Хәрәкәтле уен “Самолётлар”уены белән танышу	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 77-78 битләр
Флаглар белән уйнойк	Тәрбияче сигналы буенча йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; флаглар белән күнегүләрне дөрес итеп ясарга өйрәтү; гимнастик скамейкадан шуыша алуга ирешү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду”78нче бит
Шнурлар аша сикерик	Шнурлар аша дөрес итеп сикерергә өйрәтү; такта аша аяк очларында йөри алуга ирешү; Йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту;	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 79 бит
Без- җитез балалар	Зур һәм кечкенә адымнар белән атлап йөрергә өйрәтү; елга аша сикерик чыга алуга ирешү; “Җитез булыйк” дигән уен белән таныштыру	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 79 битләр

Җитез булыйк	2м ераклыкта уң һәм сул аякта сикерү алымнарын ныгыту; гимнастик скамейкадан йөргәндә уртага җиткәч чүгәләү һәм торып китә алуга ирешү; җитезлек һәм өлгерлек тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 71-72 битләр
Куянны табыйк	Җитезлек һәм күзаллау сәләтен үстерү;” Куянны табыйк” уены белән танышу; карны ераклыкка ату һәм тишле урынга тидерә алуга ирешү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 72 бит
Өлгер булыйк	Йөргәндә һәм йөгергәндә юнәлешне үзгәртеп йөрергә һәм йөгерә алуга ирешү; сикергәндә тигезлекне саклый алуга ирешү; күнегүләрне дөрес итеп ясау алымнарын ныгыту	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 72-73 нче битләр
Скакалкада сикерик	Тактадан йөргәндә тигезлекне саклый алуга ирешү; кыска скакалка аша ике аяк ярдәмендә сикерә алуга тырышу; “Күчмә кошлар”дигән уен белән танышу.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду”73 бит
Төз итеп атып кеглиларны егыйк	Җитезлек һәм күзаллау сәләтен үстерү; тәрбияче сигналы аша эшләү алымнарын ныгыту; кеглиларга төз итеп ата алуга ирешү.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 73-74 бит

Атлар кебек йөрик	Тәрбияченең командасы буенча күнегүләрне дөрес итеп эшли алуга ирешү; урыннан озынлыкка сикерә алуга тырышу; Атлар кебек аякларны югары күтәреп йөрү,ә тычкан дигәч аяк очларында йөрү.	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду”74- 75 нче битләр
Озынлыкка сикерик	Озынлыкка сикерү алымнарын ныгыту; Атлар кебек аякларны югары күтәреп йөрү,ә тычкан дигәч аяк очларында йөрүгә ирешү; тупны бер- береңә дөрес итеп тәгәрәтә алуны кабатлау	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 75 бит
Тупны ат һәм тотып калырга тырыш Кабатлау	Йөрү белән йөгерү алымнарын ныгыту; тупны бер-береңә ату һәм тотып калуга тырышу; Хәрәкәтле уен “ Атлар” дигән уен белән таныштыру Үтелгән биремнәрне ныгыту.Җитезлек тәрбияләү	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 75-76 битләр

Май

Тема	Максат	Әдәбият
Туп белән уйныйк	Йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; тупны предметлар аша тәгәрәтә алуга ирешү;гимнастик скамейкадан шуышу алымнарын кабатлау; тупны предметлар аша тәгәрәтә алуга тырышу	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 76-77 нче битләр
Капчыкны төшермә	Гимнастик скамейкадан йөргәндә баш очына ком тутырылган капчык куеп йөрергә тырышу; Йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; тупны предметлар аша тәгәрәтә алуга тырышу	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду”77 бит

Бер аякта сикерик	Бер аякта сикерү алымнарын өйрәтү; йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; Хәрәкәтле уен “Самолётлар”уены белән танышу	Л.И.Пензулаева 77-78 битләр
Флаглар белән уйныйк	Тәрбияче сигналы буенча йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту; флаглар белән күнегүләрне дөрес итеп ясарга өйрәтү; гимнастик скамейкадан шуыша алуга ирешү	Л.И.Пензулаева “Физическая культура в детском саду”78нче бит
Шнурлар аша сикерик	Шнурлар аша дөрес итеп сикерергә өйрәтү; такта аша аяк очларында йөри алуга ирешү; Йөрү һәм йөгерү алымнарын ныгыту;	Л.И.Пензулаева “ Физическая культура в детском саду” 79 бит

Сөйләм үстерү буенча перспектив план

Сентябрь

Атна	**Тема**	**Программа эчтәлеге**	**Кулланылган әдәбият**
1 атна	Безнең уенчыклар.	Балаларның предметларны тасвирлау күнекмәләрен, вак моторикаларын камилләштерү; “ш” авазын ныгыту. Балаларның хәтерен, фикерләвен үстерү. Уенчыкларга карата сакчыл караш тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап.4-5 яшь. 133-137 битләр.
2 атна	Л.Леронның “Яфрак бәйрәме” шигырен уку.	Балаларны көзге табигать матурлыгы белән таныштыру. Балаларның кабул итүләрен, хәтерен үстерү. Көзге табигать белән соклану тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап. 4-5 яшь. 202-204 битләр.
3 атна	“Песи балалары белән” дигән сюжетлы	Балаларның кәзге үзгәрешләр турындагы белемнәрен ныгыту. Сүзлек запасын баету. Хәтерне үстерү. Песиләргә карата сакчыл караш	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап.4-5 яшь. 137-139

	картина карау.	тәрбияләү.	битләр.
4 атна	Г.Гомәрнең “Аю Әппәс” әкиятен уку.	Балаларга әкиятнең эчтәлеген истә калдырырга һәм сорауларга җавап бирергә ярдәм итү. Балаларның хәтерен, фикерләвен үстерү. Бер-береңә карата уңай хисләр тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез Методик әсбап.4-5 яшь. 204-207 битләр.

Октябрь

Атна	Тема	Программа эчтәлеге	Кулланылган әдәбият
1атна	Б.Рәхмәтнең“Бакчага киләчәк”шигыренуку.Һөн әрләр турында сөйләшү.	Әдәби әсәрне кабул итәргә өйрәтү. “һ” авазын сөйләмдә ныгыту. Хәтерне үстерү. Сорауларга бавап бирү теләге тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап. 4-5 яшь. 207-210 битләр.
2атна	Гаилә .	Балаларга кеше тормышында гаиләнең әһәмиятен күрсәтү Сүзлек запасын ныгыту. Гаиләгә карата хөрмәт, ярату, ихтирам тәрбияләү..	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап. 4-5 яшь. 140-142 битләр.
3атна	Ә.Рәшитнең “Кояшлы ил” шигырен уку.	Балаларның тәрбияче сорауларына җавап бирү осталыгын,Татарстан Республикасы турындагы белемнәрен ныгыту. Фикерләү сәләтен үстерү. Патриотик хисләр тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап. 4-5 яшь. 210-212 битләр.
4атна	Синең куркынычсызлыгың-синең кулларда.	Балаларны куркынычсызлык кагыйдәләре белән таныштыру. Туган як, шәһәр турында, транспорт төрләре турындагы белемнәрен ныгыту. Ярдәмләшү хисе тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап. 4-5 яшь. 142-146 битләр.

Ноябрь

Атна	Тема	Программа эчтәлеге	Кулланылган әдәбият
1 атна	Г.Толымбай "Буран" шигырен уку.	Балаларны әсәрнең эчтәлеге белән таныштыру; сорауларга дөрес җавап бирү осталыгын камилләштерү. Кабул итүне, хәтерне үстерү. Кыш фасылына мәхәббәт тәрбияләү.	"Балачак аланы", 122 бит.
2 атна	Кыш турында хикәя төзү.	Күмәк хикәя төзү күнекмәләре формалаштыру. Күмәк эшләү осталыгын үстерү. Кыш фасылына карата кызыксыну тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап. 4-5 яшь. 147-148 битләр.
3 атна	Татар халык әкияте "Ике ялкау".	Балаларны әдәби әсәр белән таныштыру. Сүзлек байлыгын үстерү. Балаларда әкияткә карата мәхәббәт тәрбияләү.	"Балачак аланы". 94 бит.
4 атна	Транспорт төрләре	Транспорт төрләре	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап.4-5 яшь. 142-146 битләр.

Декабрь

Атна	Тема	Программа эчтәлеге	Кулланылган әдәбият
1 атна	Кыш бабай турында хикәя төзү.	Тәрбияченең сүзле күрсәтмәләре (схема)буенча күмәк хикәя төзү күнекмәләре формалаштыру. Күмәк эшләү осталыгын үстерү. Яңа елга карата кызыксыну тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап.4-5 яшь. 147-148 битләр.
2 атна	Хәйдәрнең "Керпе туны" әкиятен уку.	Балаларны әсәрнең эчтәлеге белән таныштыру; сорауларга дөрес җавап бирү осталыгын камилләштерү. Кабул итүне, хәтерне үстерү. Әкиятләргә уңай караш тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап. 4-5 яшь. 213-215 битләр.

3 атна	Чыршыкай-купшыкай	Яңа ел бәйрәме, чыршы турында күзаллаулар формалаштыруны дәвам итү. Хикәя төзү осталыгын үстерү. Күтәренке кәеф атмосферасы тудыру.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап.4-5 яшь. 151-153 битләр.
4 атна	М.Фәйзуллинаның “Кыш бабай” шигырен ятлау	Балаларны шигъри әсәр белән таныштыру. Сүзлек байлыгын үстерү. Балаларда Кыш бабайга, Яңа ел бәйрәменә карата уңай хис-ләр тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап. 4-5 яшь. 215-217 битләр.

Январь

Атна	**Тема**	**Программа эчтәлеге**	**Кулланылган әдәбият**
1 атна	Ап-ак тунлы кыш.	Балаланың кыш турындагы белемнәрен киңәйтү. Танып- белү һәм эзләнүгә омтылыш формалаштыру. “у” авазын ныгыту. Бәйләнешле сөйләм телен үстерү. Балаларда кызыксыну, бердәм эшләү хисләре тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап.4-5 яшь. 153-156 битләр.
2 атна	Хәйдәрнең “Керпе туны” әкиятенең эчтәлеген сөйләү.	Балаларга әсәрнең эчтәлеген сәнгатьле һәм бәйләнешле итеп сөйләргә өйрәтү. Балаларда кайгыртучанлык, ярдәмләшү хисләре тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап. 4-5 яшь. 213-215 битләр.
3 атна	Кыргый хайваннар	Кыргый җәнлекләр турында күзаллаулар формалаштыруны дәвам итү. Хикәя төзү осталыгын, игътибарын, кабул итүләрен үстерү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап. 4-5 яшь. 157-159 битләр.

Февраль

Атна	Тема	Программа эчтәлеге	Кулланылган әдәбият
1 атна	К.Булатованың “Солдатлар” шигырен уку.	Балаларны әдәби әсәрнең эчтәлеге аша Ватанны саклаучылар көне белән таныштыруны дәвам итү. (л) авазын дөрес әйтү культурасын үстерү. Солдатларга карата хөрмәт хисләре тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап. 4-5 яшь. 222-224 битләр.
2 атна	Җигүле транспорт рәсемен карау һәм аның турында әңгәмә үткәрү.	Балаларны җигүле транспорт (атның) белән таныштыру. Җигүле транспорт турындагы белемнәрен ныгыту. Җигүле транспортка мәхәббәт хисләре тәрбияләү.	“Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны юлларда үзләрен хәвефсез тоту кагыйдәләренә өйрәтү”, 233 бит
3 атна	Иң яхшы әти. (Йомгаклау чарасы)	Татар җыр- биюләренә соклану, алар белән кызыксыну теләкләре үстерү. Ана телендә аралашырга теләк уяту. Үз гаиләң, әти-әниең белән горурлану хисе тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап. 4-5 яшь. 165-168 битләр.
4 атна	М.Фәйзуллина “Кар яуганда” шигырен уку.	Шигырьне сәнгатьле итеп укып чыгу.Кышкы табигатьтә кар яуган вакытның күңеллелеге, карның файдасы турындагы белемнәрен ныгыту.Кышкы табигатькә мәхәббәт тәрбияләү	“Иң матур сүз” китабы, 75 б. Кыш турындагы рәсемнәр

Март

Атна	Тема	Программа эчтәлеге	Кулланылган әдәбият
1 атна	Д.Хәбибуллинаның “Бүләк” шигырен уку.	Балаларның хатын-кызлар турындагы белемнәрен тирәнәйтү. Балалрның хәтерен, кабул итүләрен үстерү. Әниләргә хөрмәт, ярату хисе тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап.4-5 яшь. 224-226 битләр.

2 атна	Әниләр бәйрәме	Балаларның әниләр турындагы мәгълүматларын киңәйтү. Әниләр турында тасвирлау хикәясе сөйләргә өйрәтү. Балаларның эзлекле сөйләүләрен үстерү. Әниләргә мәхәббәт һәм хөрмәт тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап.4-5 яшь. 169-171 битләр
3 атна	Е.Черушинның“Ат җәнлекләрне йөртә” хикәясеннән өзек уку.	Балаларны хикәя белән таныштыру. Игътибар белән тыңлый белү күнекмәләрен үстерү. Атларга карата хөрмәт хисләре тәрбияләү.	“Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны юлларда үзләрен хәвефсез тоту кагыйдәләренә өйрәтү”, 233 бит
4 атна	Мин әнигә булышам.	Әниләргә карата миһербанлылык тәрбияләү, ярдәм итү теләге булдыру;әйләнә-тирә предметлар, савы-сабаның әһәмиятен өйрәтү.	Н.Г. Гарипова ... Әйләнә-тирә дөнья белән танышу.75 бит.

Апрель

Атна	**Тема**	**Программа эчтәлеге**	**Кулланылган әдәбият**
1 атна	.		
2 атна	Урман күлендә.	Балалрның (с), (з), (у), (ш) авазларын дөрес әйтүләрен ныгыту. Яз айлары турындагы белемнәрен ныгыту, сүзлек запасын киңәйтү. Балаларда табигатькә сакчыл караш тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап. 4-5 яшь. 179-182 битләр.
3 атна	Светофор турында табышмаклар чишү, шигырьләр уку.	Балаларга светофор турында табышмаклар һәм шигырләр уку. Сәнгатьле сөйләргә өйрәтү. Балаларның сорауларга тулы җавап бирү осталыкларын үстерү.	“Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны юлларда үзләрен хәвефсез тоту кагыйдәләренә өйрәтү”, 233 бит.
4 атна	Юл чатлары	Балаларны урам чатлары һәм урам	“Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны юлларда

	һәм мәйданнар булган урам күренеше ясалган рәсемнәр карау. Рәсем буенча әңгәмә.	күренеше ясалган рәсемнәр белән таныштыру. Урамдагы юл хәрәкәте турындагы белемнәрен ныгыту. Балаларның сүзлек запасын киңәйтү. Балаларда юлда йөргәндә сакчыл караш тәрбияләү.	үзләрен хәвефсез тоту кагыйдәләренә өйрәтү", 233 бит.

Май

Атна	**Тема**	**Программа эчтәлеге**	**Кулланылган әдәбият**
1 атна	Транспорт	Балаларны транспорт төрләре белән таныштыруны дәвам итү. Тасвирлау хикәясе төзергә өйрәтү. Балалрның диологик сөйләмен, кызыксынуын, сүзлек запасын үстерү. Ветераннарга карата хөрмәт, горурлану хисләре тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап. 4-5 яшь. 183-186 битләр.
2 атна	"Тавык, Тычкан, Көртлек" татар халык әкиятенсөйләү.	Балаларга әкиятнең эчтәлеген аңларга булышу. Балалрның сорауларга тулы фразалар белән җавап бирү осталыгын үстерү. Татар халык әкиятләренә мәхәббәт тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап. 4-5 яшь. 235-237 битләр.
3 атна	Бөҗәкләр.	Балаларның бөҗәкләр турындагы күзаллауларын формалаштыруны дәвам итү. Балаларның сүзлек запасын киңәйтү. Бөҗәкләргә карата сакчыл караш тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап. 4-5 яшь. 186-190 битләр.
4 атна	"Күбәләкләр ничек килеп чыккан?" филиппин халык әкиятен уку.	Әкиятнең эчтәлеген кабул итәргә һәм аңларга өйрәтү. Җәй турындагы белемнәрен ныгыту. Балаларның кабул итүләрен, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү. Әкиятләргә кызыксыну, күбәләкләргә сакчыл караш тәрбияләү.	Туган телдә сөйләшәбез. Методик әсбап. 4-5 яшь. 237-240 битләр.

Рәсем буенча перспектив план. Сентябрь.

Атналар	Тема	Программа эчтәлеге	Әдәбият
1-атна	“Җәйне сүрәтләү”	Кисточка белән дөрес итеп тотып эшләү алымнарын ныгыту; дөрес итеп суда юуу һәм салфеткага сөртергә өйрәтү; рәсемгә кояшны матур итеп сүрәтли алуларына ирешү; рәсем шөгыленә кызыксыну уяту	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 27-28 бит
2-атна	“Алмагачта алмалар өлгерде"	Агачның ботакларын озын һәм кыска итеп ясый алуларына ирешү; карандаш белән эшләү алымнарын ныгыту; эшләнгән эшкә анализ ясау	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 29-30 бит
3-атна	“Матур чәчәкләр”	Үсемлекләрне чәчәкләрне рәсемдә дөрес итеп ясау; кисточка һәм краска белән дөрес эшләү алымнарын ныгыту; ясалган рәсемнән кәнагать булып шатлык хисе тәрбияләү	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 31-32 бит
4 атна	“Яшелчәләр”	Яшелчәләргә карата сак караш тәрбияләү; овал һәм түгәрәк форманы ясый алуга ирешү; табигатькә сак караш тәрбияләү	“изоб.дея-ти 18-19 бит
3-атна	“Алъяп-кычны бизәү”	Алъяпкычны татар орнаменты белән узорлар ясау; чәчәкләргәҗ карата мәхәббәт уяту; краска белән тигез, матур итеп буяу	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 38-39бит
4 атна	Краска белән “гади һәм алтын йомыркалар” ясау	Овал формада йомыркалар ясый алуга ирешү; рәсемне тигез, матур итеп буяу алымнарын ныгыту; күзаллау, фикерләү сәләтен үстерү	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 40-41бит

Ноябрь.

Атналар	Тема	Программа эчтәлеге	Әдәбият
1-атна	“Алтын көз”	Көзне сүрәтли алуларына ирешү;краска белән тигез буярга өйрәтү; табигатькә сак караш тәрбияләү	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 35-36 бит
2-атна	Краска белән “гади һәм алтын йомыркалар” ясау	Овал формада йомыркалар ясый алуга ирешү; рәсемне тигез, матур итеп буяу алымнарын ныгыту; күзаллау, фикерләү сәләтен үстерү	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 40-41 бит
3-атна	Декоратив рәсем “Свитерны бизәү”	Свитерны түгәрәк, нокта, турыпочмаклар ярдәмендә бизәү; эстетик караш, мөстәкыйльлек тәрбияләү; краска белән эшләү	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 46-47 бит
4-атна	“Ирекле рәсемләү”	Үзеңнең рәсемеңә мөстәкыйль тема табарга өйрәтү; карандашлар ярдәмендә тигез итеп буяу алымнарын ныгыту.	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 49-50 бит

Декабрь.

Атналар	**Тема**	**Программа эчтәлеге**	**Әдәбият**
1-атна	Кечкенә чыршы	Предметларны бер рәткә тезеп яки бит буенча урнаштырып, музыкал әсәр сюжетын җиткерә белергә өйрәтү..Төп сүрәтне үзәккә урнаштыра белүне ныгыту.	Сүрәтләү һәм кору эшчәнлеге.Р.М. Зиннәтова.69 бит.
2-атна	“Кар кызы ясау”	Кар кызын тун киерткән формада рәсемләү; краска һәм кисточка белән эшләү алымнарын ныгыту; рәсем шөгыленә кызыксыну уяту	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 51-52 бит
4-атна	“Яңа ел” открыткасы	Үзең уйлап яңа ел открыткасы ясарга ирешү; уйлау, фикерләү сәләтен үстерү; краска һәм кисточка белән эшләү	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 52-53 бит

		алымнарын ныгыту	
3 атна	“Безнең матур чыршы”	Яңа ел чыршысын рәсемдә матур итеп сүрәтли алуга ирешү; красканың төрле төсләрен дөрес итеп куллану; ясалган рәсемнән шатлану хисе уяту	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 54 бит

Январь.

Атналар	Тема	Программа эчтәлеге	Әдәбият
2-атна	“Кышкы агач”	Агачның ботакларын юан һәм нечкә итеп ясый алуга ирешү; яхшы нәтиҗәгә ирешергә омтылу; күзаллау, фикерләү сәләтен үстерү	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 52-53 бит
3-атна	“Яулыкны бизәү”	Яулыкны түгәрәк, нокта, (дулкын)сызыклар ярдәмендә бизәү; эстетик караш, мөстәкыйльлек тәрбияләү; краска белән эшләү	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 57 бит
4 атна	“Нинди уенчык ясарга телисең?”	Үзең теләгән уенчыкны ясарга ирешү; краска белән эшләү алымнарын ныгыту; эшләгән эшкә караш тәрбияләү	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 56 в бит

Февраль.

Атналар	Тема	Программа эчтәлеге	Әдәбият
1-атна	“Полосканы флаглар белән бизәү”	Турыпочмаклык формадан полосканы флаглар ярдәмендә бизәргә ирешү; тигез, матур итеп буярга тырышу; эстетик караш тәрбияләү	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 58-59 бит

2-атна	“Кыз” бии	Кыз формасын дөрес итеп рәсемләү; кечкенә баш, зур гәүдә, күлмәк кигән; краска белән эшләү алымнарын ныгыту, эшләгән эшкә нәтиҗә ясау	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 64 бит
3-атна	“Матур кош”	Кош формасын овал формада рәсемләү, канатларын матур итеп ясау; фикерләү, уйлау сәләтен үстерү; матурлыкны күрә белергә өйрәтү	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 65-66 бит
4 атна	Декоратив рәсем “ уенчыкларны бизәү”	Эстетик караш тәрбияләү; дымков уенчыгы белән таныштыруны дәвам итү; кисточка белән эшләү алымнарын ныгыту	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 66-67 бит

Март.

Атна	Тема	Программа эчтәлеге	Әдәбият
1-атна	“Матур чәчәкләр”	Балаларны матур чәчәкләр ясый белергә өйрәтү; эстетик караш, матулыкны күрә белү алымнарын ныгыту; кисточканың башы һәм очы белән эшләү алымнарын кабатлау; чәчәкләргә карата мәхәббәт тәрбияләү	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 68бит
2-атна	Декоратив рәсем “Курчакның киемен бизәү”	Полоска, нокта, түгәрәкләр ярдәмендә узорлар белән күлмәкне бизәү; эстетик караш, фикерләү, уйлау сәләтен үстерү; декоратив узор белән таныштыруны дәвам итү;балаларда рәсем шөгыленә кызыксыну тәрбияләү	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 72-73 бит

3-атна	“Кәҗә бәтие болынга уйнарга чыкты”	Дүртаяклы хайваннарны ясарга өйрәтү; овал формада гәүдәсен ясарга өйрәтү алымнарын ныгыту; кисточка һәм краска ярдәмендә тигез итеп буярга ирешү; йорт хайваннарына карата кызыксыну тәрбияләү	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 69 бит
4 атна	Хәрәкәтле уендагы “Өйсез куянны рәсемләү”	Куянны дөрес итеп ясый алу алымнарын ныгыту; уйлау, фикерләү сәләтен үстерү; кисточка һәм краска белән эшләү алымнарын ныгыту; куянга карата сак караш тәрбияләү	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 75 бит

Апрель.

Атналар	Тема	Программа эчтәлеге	Әдәбият
1-атна	“Әкияттәге өйне рәсемләү”	Рәсемдә әкияттәге өй образын ясарга ирешү; әкияттәге өйне матур итеп бизәү алымнарын ныгыту; әкияттәге өйгә карата мәхәббәт тәрбияләү	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 76-77бит
2-атна	“Минем яраткан кояшым”	Кояшка карата балаларда кызыксыну тәрбияләү; кисточка һәм краска белән эшләү алымнарын ныгыту; уйлау, фикерләү сәләтен үстерү	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 78-79бит
3-атна	“Минем өем”	Зур өй , турыпочмаклык формасындагы стена, күп тәрәзәләр, өчпочмак формадагы түбә ясый алуга ирешү; үзеңнең ясаган рәсемеңә карата кызыксыну тәрбияләү; тигез матур дөрес итеп буяу алымнарын ныгыту	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 79-80 бит

4 атна	“Минем яраткан курчагым”	Зур альбом битенә курчак образын сүрәтен алуга ирешү; курчакның нинди өлешләрдән торуын һәм ничек ясарга кирәклеген аңлату; курчакларга карата сак караш тәрбияләү	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 81бит
5 атна	Ирекле рәсемләү	Рәсем шөгыленә балаларда кызыксыну тәрбияләү, уйлау, фикерләү сәләтен үстерү;краска белән эшләү алымнарын ныгыту	Т.С Комарова “Занятия по изоб.дея-ти в ср.гр 81 бит

Май.

Әвәләү.Перспектив план.

№	Тема	Максат	Методик әдәбият	План. вакыт
1.	Алмалар һәм җимешләр.	Җиләк-җимешләр турындагы белемнәрен киңәйтү,гомумиләштерү; җиләк-җимешләргә сакчыл караш тәрбияләү; җимешләрне дөрес формада әвәләү күнекмәләрен үстерү; әвәләү дәресләренә кызыксынуларын уяту.	Комарова Т.С. Занятия по изобразит. деят- ти в средней группе, стр.27.	Сентябрь.
2.	Күзге байлык.	Балаларга түгәрәк формадагы яшелчәләр әвәләргә тәкъдим итү. Нинди яшелчәләр белүләрен, нинди төстә икәнен ачыклау.Әвәләү алымнарын ныгыту.	Комарова Т.С Занятия по изобразит. деят- тив ср гр. стр.28.	
	Гөмбәләр үсә.	Балаларның гөмбәләр турындагы белемнәрен ныгыту, аларның ашарга яраклы яки агулы булырга мөмкин икәнлеген аңлату; аларга карата сакчыл караш тәрбияләү, сәламәтлекне саклауга өйрәтү.	КомароваТ.С.Занятия по изобразит.деят-тив ср. гр.стр.36.	Октябрь.

9	Минем яраткан әкият героем. (теләк буенча)	Балаларның үзләре сайлаган әкияттән үзләренә ошаган әкият героен әвәләргә өйрәтү. Аның гәүдә формасын, кул, аякларын дөрес итеп тасвирлый белергә өйрәтү; әкиятләрне хәтерләрендә яңартырга ярдәм итү; әкият геройларының уңай һәм тискәре якларын күрә һәм бәяли белергә күнектерү.	Комарова Т.С. Занятия по изобразит. деят-ти в средней группе, стр.58.	
	Кәҗә бәтие.	Дүрт аяклы хайван әвәләргә өйрәтү (гәүдәсе овал, башы озынча, тәпиләре туры); әвәләү алымнарын ныгыту; уч төпләрендә әйләндерү; аерым өлешләрен гәүдәгә беркетү; беркеткәч шомартып кую.	Комарова Т.С. Занятия по изобразит. деят-ти в средней группе, стр.69.	Февраль.
	Самолетлар оча.	Балалрны форма һәм пропорөияләрне чамалау хисен, иҗади кузаллауларын, бармакларда вак моториканы һәм сөйләмне үстерү.	Р.М. Зиннәтова. Сүрәтләү һәм кору эшчәнлеге. 83 бит.	
	Кошлар ботакта. Чынаяк (чокыр).	Балаларны кош әвәләргә өйрәтү, аның гәүдәсен дөрес итеп әвәли алу күнекмәләрен ныгыту. Әзер эшләрне бер агач ботагына урнаштыру. Күмәк хезмәттән канәгатләнү хиселәре алу. Кошларны кайгыртасы килү теләге булдыру. Тәгәрәтү алымы белән савыт –саба әвәләргә өйрәтү. Кырыйларын тигезләп формага китерү. Өлешләрен беркетү һәм шомартуны ныгыту. Кул чуклары хезмәтен камилләштерү.	Комарова Т.С. Занятия по изобразит. деят-ти в средней группе, стр.75. Комарова Т.С. Занятия по изобразит. деят-ти в средней группе, стр.80.	Март.

	Өч аюга савыт әвәләү.	Бер төрле формадагы предметларны, ләкин төрле зурлыктагы предметларны әвәләргә өйрәтү; предметларны әкият буенча драматизацияләргә өйрәтү. Савытларны әвәләүне күнектерү; тәгәрәтү сыту кырыйларын бармаклар белән күтәрүне эшкәртү	Комарова Т.С. Занятия по изобразит. деят-ти в средней группе, стр73	Апрель.
16	Тәлинкәдән кошчык җим чүпли.	Алда өйрәнгән алымнарны(тәгәрәтү, тартып чыгару, өлешләрне беркетү, шомарту) кулланып әвәли белүне ныгыту.	Комарова Т.С. Занятия по изобразит.деят- ти в средней гр. стр. 78.	
17	Курчакларга савыт- саба.	Алда өйрәнгән алымнарны кулланып әвәләү ысулларын ныгыту.Нинди савыт-саьалар белүләрен, нинди формада, төстә икәнен ачыклау	Комарова Т.С.Занятие по изобр. деят-ти в ср.гр. стр.77.	Май.
18	Ирекле.	Иҗади һәм үзлегеннән эшләүне үстерүне ныгыту. Стек белән эшләргә өйрәтү.	Комарова Т.С. Занятие по изобр. деят-ти в ср.гр. стр.67.	

Кисеп ябыштыру. Перспектив план.

	Эшчәнлек темасы	Максат	Методик әдәбият	План. вакыт
1.	Без ничек бер кәрзин гөмбә җыйдык?	Гөмбә кисеп алып ябыштыру алымнары белән таныштыру; табигать биргән хәзинәгә сакчыл караш тәрбияләү;күзге уңыш турындагы белемнәрен киңәйтү; дөрес итеп эшләргә өйрәтү.	Комарова Т.С.Занятипо изобразит. деят-ти в средней группе, стр.41.	Сентябрь.
2.	Трафаретлар белән яфраклар төшерһәм кисеп ябыштыру.	Чәчәкләр турындагы белемнәрен киңәйтү, гомумиләштерү;яфракларг а соклана белү, сакчыл караш тәрбияләү;дөрес төсләр сайлап эшли алу күнекмәләрен үстерү; кайчыларны дөрес тотарга өйрәтү	Комарова Т.С.Занятипо изобразит. деят-ти в средней группе, стр.31.	
3	Автобус.	Турыпочмаклыкның почмакларын түгәрәкләп кисәргә өйрәтү, полоскадан кечкенә квадратлар кисеп алуны ныгыту (автобусның тәрәзәләре).	КомароваТ.С.Занятия по изобразит. деят-ти в средней группе, стр.54.	Октябрь.

4	Зур өй.	Полосканы туры сызыклар буенчакисәргә һәм турыпочмакның почмакларын кисеп алуны ныгыту.Өлешләрдән торган зур өйнең образын тудырырга өйрәтү.	Комарова Т.С.Занятие по изобразит. деят-ти в средней группе, стр.39.	.
5	Читек бизәү.	Балаларны кайчы белән эшләргә өйрәтү; трафаретлар белән эшләргә өйрәтү;төсләрне чиратлаштырып, чиста- пөхтә ябыштыруларына ирешү.	КомароваТ.С. Заняти по изобразит.деят. в ср. группе, стр.34.	Ноябрь.
6	Әнигә бүләк.	Бал-га квадраттан почмакларын түгәрәкләп кисәргә өйрәтүне дәвам итү. Эстетик зәвык булдыру, кул чукларының моторикасын ныгыту. Кайчыны дөрес тотарга, сак эш итәргә өйрәтү.	КомароваТ.С.Занятияпо изобразит. деят-ти в средней группе, стр.68.	
7	Шарфларны матуритеп бизик.	Балаларны туры сызык буенча озынча полоскалар кисәргә, кайчы белән сак эш итәргәгә, килчан шарң очларын матур итеп бизәргә өйрәтү. Чиста итеп салфеткакулланып клейстер белән эш итәргә өйрәтү.	КомароваТ.С. Занятие по изобразит.деят-тив средней группе, стр.49.	Декабрь.
8	Кар бабай.	Өч төрле зурлыктагы түгәрәкләрне дөрес итеп урнаштырып ябыштыру, Кар бабайның гәүдә төзелешЕн вак фломастер белән ясау (күзләр, борын, төймәләр).	КомароваТ.С.Занятиепо изобразит. деят-ти в средней группе, стр.53.	
9	Матур пирамидалар.	Балаларны квадрат,түгәрәк формалар кисә белергә күнектерү.Кайчы белән эшли белүненыгыту.Кирәкле төсләрне сайлап алырга һәм иң зур түгәрәктәнкечкенәтүгәрәккәтүгәрәкләрне урнаштырыга өйрәтү.	КомароваТ.С.Заняти поизобразит.деят-ти стр.52.	Январь.
10	Уенчык салынган арба.	Турыпочмаклыкның,квадратның почмакларын түгәрәкләп кисеп алуны ныгыту. Иҗат итәргәбалаларда теләк уяту.	КомароваТ.С.Занятия по изобразит.деят-ти стр.55.	

11	Теләгәненңне кисеп ябыштыр.	Балаларны узләре теләп тема сайларга өйрәтү. Эстетик зәвык булдыру, күаллауларын, кул чукларының моторикасын ныгыту.	КомароваТ.С. Занятия поизобразит.деят-ти стр.46.	Февраль.
12	Самолет лар.	Турыпочмаклыкны икегәбөкләп почмакларын кисеп алырга өйрәтү. Альбом битендә самолетны диагональ буенча урнаштыру, чиста итеп эшли белергә өйрәтү,эшкә кызыксыну уяту.	Комарова Т.С.Занятия по изобразит. деят-ти в сред. гр. стр.60.	
13	Әнигә бүләк.	Балаларга квадраттан почмакларын түгәрәкләп кисәргә өйрәтүне дәвам итү. Эстетик зәвык булдыру, кул чукларының моторикасын ныгыту. Кайчыны дөрес тотарга, сак эш итәргә өйрәтү.	КомароваТ.С.Занятия по изобразит. деят-ти в средней группе, стр.64.	Март.
14	Курчакларга чокыр бизибез.	Балаларны матур төсләр кулланып, матурлап бизәргә, бизәкләр кисәргә өйрәтү, кайчыны дөрес тотып сак эш итәргә өйрәтүне дәвам итү; турыпочмактан, квадраттан түгәрәкләр кисүне күнектерү, пөхтә кләйләү алымнарын ныгыту. Матурлыкны күрә һәм тудыра белергә өйрәтү.	Комарова Т.С. Занятия по изобразит. деят-ти в средней группе, стр.66.	
15	Лаләләр.	Симметрияле кисүалымнарын (турыпочмакл кәгазь битен урталай бөкләп, битне бөкләп тоткан килеш яртылаш кисү)ныгыту. Балаларның әйләнә-тирә дөньянынәфәсати кабул итүләрен үстерү	Р.М.Зиннәтова. Сурәтләү һәм кору эшчәнлеге. 122бит.	Апрель
16	Кис һәм нәрсә яыштырасың килсә,шуны эшлә.	Үз эшләренең эчтәлеген уйларга, эшләргә өйрәтү. Кәгазьдән турыпочмак, түгәрәк, квадрат формалары кисү. Иҗадилыкны тәрбияләү.	Комарова Т.С. 75 бит.	

17	Кызыл калфак.	Аппликациягә әкият образы бирергә өйрәтү. Кешене сурәтләргә (күлмәк формасы, баш, аяк, кул,) өйрәтүне дәвам итү.Пөхтә кисәргә һәм ябыштыра алуны ныгыту.	Комарова Т.С. Занятия по изобразит. деят-ти в средней группе, стр.79.	Май.
18	Тылсымлы бакча.	Коллектив композиция булдыру; кайчы белән турыга, квадратның, турыпочмакның почмакларын түгәрәкләп кисүне өйрәтүне дәвам итү.	Комарова Т.С. Занятия по изобразит. деят-ти в средней группе, стр.81.	
19	Матур күбәләкләр	Ачык һәм җете төстәге күбәләкләргә соклану хисе уяту. Күләмле композиция төзергә өйрәтү. Кайчы белән салмак кисеп, симметрияле формалар ясарга өйрәтү.	Р.М.Зиннәтова. Сурәтләү һәм кору эшчәнлеге. 138бит.	

Гади математик күзаллаулар формалаштыру буенча перспектив план

Сентябрь

Атна	Тема:	Программа эчтәлеге:	Әдәбият:
1-атна	Иртә.Зурлык буенча	1.Балаларны тәүлек өлеше-иртә белән таныштыру.Сөйләмдә дөрес куллануларына ирешү.Таныш предметларны зурлык буенча чагыштырырга	Е.В.Колесникова “Математика для детей

	чагыштыру.	өйрәтү,аларны берләштерә белү; 2.Логик фикерләү сәләтләрен үстерү; 3.Игътибарлылык,кызыксынучанлыкларын үстерү.	4-5 лет”,15-17 битләр.
2-атна	Бер һәм күп.	1.Балаларны бер һәм күп төшенчәсе белән таныштыру;бер төркем предметларны аера белү:кайда күп,кайда аз. 2.Зурлык буенча предметларны төркемнәргә аера белергә өйрәтүне дәвам итү; логик фикерләү сәләтләрен үстерү; 3. .Игътибарлылык тәрбияләү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,18-20 битләр.
3-атна	Зур,кечкенә, кечкенәрәк.	Зур,кечкенә,кечкенәрәк төшенчәләрен белергә,әйләнә-тирәдән бер һәм күп предметларны табарга,табышмаклар чишә белергә өйрәтү. 2. Тәүлек өлешләрен аера белү. Квадрат турында белемнәрен ныгыту.Квадрат формадагы предметларны ясый белү. Логик фикерләү,хәтерләү сәләт-ләрен үстерү. Логик фикерләү,хәтерләү сәләтләрен үстерү.Күзаллауларын киңәйтү. 3. Игътибарлылык,мөстәкыйльлек тәрбияләү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,20-22 битләр.
4-атна	Кич.Биек-тәбәнәк.	1.Балаларны тәүлек өлеше-кич белән таныштыру.Әлеге терминны сөйләмдә куллана белергә өйрәтү.Таныш предметларны зурлыгы буенча чагыштыра белергә өйрәтү. 2. Логик фикерләү сәләтләрен үстерү; Сөйләмдә биек-тәбәнәк,зур-кечкенә сүзләрен кулланырга күнектерү. 3.Балаларда төгәллек, игътибарлылык,мөстәкыйльлек тәрбияләү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,22-24 битләр.

Октябрь.

1-атна	2 саны.	1.Балаларны бертөрле предметлардан төркемнәр төзергә һәм шулардан аерым предметларны аерып алырга;күп,бер төшенчәләрен белергә,әйләнә-тирәдән бер һәм күп предметларны табарга,та- бышмаклар чишә белергә өйрәтү; 2.Тәүлек өлешләрен аера белү.Түгәрәк турында белемнәрен ныгыту.Түгәрәк формадагы предметларны ясый белү.Логик фикерләү сәләтен үстерү. Күзаллауларын киңәйтү. 3. Игътибарлылык,мөстәкыйльлек тәрбияләү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,25-26 битләр.
2-атна	1саны. Төн.	1.Балаларны тәүлек өлеше-төн белән таныштыру.Әлеге терминны сөйләмдә куллана белергә өйрәтү.Таныш предметларны зурлыгы буенча чагыштыра белергә өйрәтү. 2.Логик фикерләү сәләтләрен үстерү.Әйләнә-тирәдән түгәрәккә охшаш предметлар табарга күнектерү. 3.Балаларда игътибарлылык,мөстәкыйльлек тәрбияләү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,26-28 битләр.
3-атна	2 саны белән таныш-тыру	1.Балаларны ике саны белән таныштыру; 2.Кичә,бүген,иртәгә төшенчәсен аңлату Якын һәм ерак икәнен аңлату. 3. Игътибарлылык тәрбияләү,иҗат итү сәләтләрен үстерү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,28-30 битләр.
4-атна	Кабатлау	1.Б-ны 2 саны белән т-ру.Тирә-юньдә ориентлаша белүләренә ирешү. 2.Предметларның охшаш һәм аермалы якларын аера белү. Логик фикерләү сәләтләрен үстерү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,30-32 битләр.

		3. Игътибарлылык,күп белүчәнлек тәр-ү.	

Ноябрь.

1-атна	3саны. Ел вакыты (көз).	1.Балаларны 3 саны белән таныштыру. 2.Өч санын нокталар буенча язарга өйрәтү. 3.Көз фасылы турында белемнәрен тирәнәйтү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,32-34 бит.
2-атна	1,2,3саннары. Биек. Тәбәнәк.	1.Өч саны турында белемнәрен ныгыту. 2.Өч санын язуны камилләштерү. 3.Ике бер-берсенә таныш рәсемнәрне чагыштыру.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,34-36 битләр.
3-атна	3-4 саннары. Киң.Тар. Турыпоч-маклык.	1.Математик биремнәрне чишәргә өйрәнүне дәвам итү. 2.Киңлек буенча таныш предметларны чагыштыруны ныгыту.3.Турыпочмаклык турында балаларның белемнәрен арттыру.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,38-40 битләр.
4-атна	4 саны. Зур,кечкенәрәк,иң кечкенә.	Балаларны 4 саны белән таныштыру; 4 санын башка саннар арасыннан табарга өйрәтү;сүзләрдә “зур” “кечкенәрәк” “иң кечкенә”сүзләрен кулланырга күнектерү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,40-42 битләр.

Декабрь.

1-атна	14саннары. Уң,сул.	4 саны турында белемнәрен ныгыту;геомет рик фигуралар турында белемнәрен камилләштерү;уң,сул якны аерырга өйрәтү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,42-43 битләр.

2-атна	1-4 саннары (ныгыту) Ерак.Якын.	Бирелгән сан буенча санарга өйрәтүне дәвам итү;сан кергән табышмакларны чишәргә өйрәтү;квадрат,өчпочмак турында белемнәрен камилләштерү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,43-45 битләр.
3-атна	Квадрат, Туры почмаклык.	Пространстводагы урнашу турында төшенчә бирү(уң,сул,уртада,каршы); геомет рик фигуралар турында белемнәрен камилләштерү;ел фасылларын ныгыту.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,38-40 битләр.
4-атна	5саны. Уң,сул, уртада.	Балаларны 5 саны белән таныштыру;5 санын нокталар буенча язарга өйрәтү;пред- метларның урнашуын сүзләр белән әйтергә күнектерү;кыш турында белемнәрен камилләштерү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,47-49 битләр.

Январь.

2-атна	Тәртип саны.Уң, сул,аскы, өске өлеш уртада.	5 эчендә тәртип саны белән санарга өйрәтү; “Ничә?” “Ничәнче урында?”сорауларына җавап бирергә күнектерү; . Игътибарлылык, кызыксынучанлык, мөст.-к тәрбияләү	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,51-52 битләр.
3-атна	Тәртипсаны.Зур, кечерәк,иң кечкенә.Ныгыту	Тәртип саны турында белемнәрен ныгыту;математик биремнәрне чишәргә өйрәтү;төрле размердагы предметларны биеклек буенча чагыштыруны дәвам итү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,53-55 битләр.

Февраль.

1-атна	Тәртип саны. Тәүлек	Предметлар санын чагыштырырга өйрәтү; 5 эчендә тәртип саны белән санауны ныгыту;“Ничә?” “Ничәнче урында?”сорауларына дөрес җавап	Е.В.Колесникова “Математика для детей

	өлешләре.Киң.Тар.	бирергә күнектерү.	4-5 лет”,55-57 битләр.
2-атна	Санау. 1,2,3,4,5 саннарын таный белүлә-рен ныгыту. Шар,куб,Цилиндр.	1.Балаларны үрнәк буенча санарга өйрәтү. Ике төркем предметны чагыштыра белергә, предметларның күләмен цифра белән туры китерергә күнектерү. 2. Уйлау сәләтләрен үстерү. 3. Күпбелүчәнлелек, мөстәкыйльлек тәрбияләү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,57-59 битләр.
3-атна	Тәртип саны(ныгыту).Түг-к,кв-т,өч-к,овал, тур-кны кабатлау.	5 эчендә тәртип саны белән санауны ныгыту; “Ничә?” “Ничәнче урында?”сорауларына дөрес җавап бирергә өйрәтү;геометрик фигуралар турында белемнәрен ныгыту,	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,60-62 битләр.
4-атна	Цифр һәм предметлар арасындабәйлелек.Уң,сул,уртада.	Кәгазь битендә предметларны дөрес урында (уң,сул,уртада)урнаштырырга өйрәтү; биремнәрне дөрес һәм җитез башкарырга күнектерү;математикага кызыксыну уяту.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,62-64 битләр.

Март.

1-атна	4 һәм 5 саннарын чагыштыру. Овал. Логик мәсьәләләр.	1. Сан ягыннан тигез, тигез булмаган төркемнәрне чагыштырып, нәтиҗәсен сүз белән әйтергә өйрәтүне, саннарны тәртип буенча атарга өйрәтүне д/и. Овал б\н таныштыру, күреп, капшап карап билгеләргә; нокталарны тоташтырып ясый белергә өйрәтү. 2.Сорауларга тулы җөмлә белән җавап кайтарырга, үз фикерләрен әйтергә күнектерү Логик фикерләү сәләтләрен, хәтерләрен үстерү. Сүзлек запасын актив.-у һәм баету. 3.Игътибарлылык, кызыксынучанлык, мөстәкыйльлек, тәрбияләү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,64-65 битләр.
2-атна	Математик	Цифрны сан белән тәңгәлләштерергә өйрәтү;төрле размердагы	Е.В.Колесникова

	бирем.Күзкүремен үстерү.	предметларны биеклек буенча чагыштырырга күнектерү;математикага кызыксыну уяту.	“Математика для детей 4-5 лет”,66-67 битләр.
3-атна	Тәртип саны.Пред-метларның урнашуы.	5 эчендә тәртип саны белән санауны ныгыту;логик мисаллар чишүне камилләштерү;ел вакытларын аера белергә өйрәтү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,67-69 битләр.
4-атна	1-5саннары. Предмет саны б-н цифрны тәңгәлләштерү.	5 эчендә санауны ныгыту; 4 һәм 5 саннарын чагыштырырга өйрәтү;логик биремне чагыштыруны камилләштерү,	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,69-70 битләр.

Апрель.

1-атна	Предметларның күләме белән сан арасындагыбәйләнешне чагыштыру.Уң,сул,уртада. Тәртип саннары турында белемнәрен ныгыту	1.Предметның күләме белән санны чагыштыруны ныгыту. Кәгазь битендә предметларның урнашу тәртибен сүз белән әйтеп бирә белергә өйрәтү (уң, сул, уртада). 2.Күреп истә калдыру сәләтен үстерүгә ярдәм итү. 3.Мөстәкыйльлек, игьтибарлык тәрбияләү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,70-72 битләр.
2-атна	Предмет саны белән цифрны чагыштыру.	1. Предмет саны белән цифрны чагыштыру; 2.Тирә-юньдәге предметлар арасыннан геометрик фигураларны табарга күнектерү;2. Игьтибарлылыкны үстерү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,72-74 битләр.
3-атна	Урнашу тәртибенә карап санның үзгәрмәвен ачыклау. Математик табышмаклар.	1.Предметның күләме белән санны чагыштыру, предметларның урнашуына карап сан буенча үзгәрмәвен, математик табышмаклар чишә белергә өйрәтү. Төрле үлчәмдәге предметларны чагыштыру. Логик биремнәрне чишәргә өйрәтү.2. Игьтибарлылыкны үстерү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,74-76 битләр.

4-атна	Математик бирем.Цифрлар.	1. Предмет саны белән цифрны чагыштыруны дәвам итү; 2. Математик биремне чишүне ныгыту. 3. Күреп истә калдыру сәләтен үстерү.	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет”,76-78 битләр.
5-атна	Киң,тар. Ел вакытлары. Кабатлау	1.”Тиз”, “акрын”төшенчәләрен ныгыту; 2.Предметларны киңлек буенча чагыштыруны дәвам итү;	Е.В.Колесникова “Математика для детей

2.2. Комплекслы-тематик план

№ п/п	Проектның темасы,программа эчтәлеге (максат,бурычлар)	Үткәрү вакыты	Проект эшчәнлеге
1.	Тема Белем көне. Максат: Балаларны белем иле мәктәбенә туплау, аларда мәктәпкә карата уңай караш тәрбияләү. Бурычлар:	3-7.09.21	1.Әти-әниләр белән берлектә мәктәпкә белем көненә бару. 2.”Мәктәп”, “Мәктәптә эшләүчеләрнең һөнәрләре.” турында әңгәмә. 3.”Табышмаклар иленә сәяхәт” - уку кирәк-яраклары турында табышмаклар. (К.В.Закирова “Иң матур сүз”299 бит.) 4. М.Хәсәновның “Сара мәктәпкә бара” хикәясен уку. (УМК К.В.Закирова “Балачак аланы”, 534 бит.) 6. Б.Рәхмәт “Әхмәтнең укыйсы килә”. (УМК “Балачак аланы” 531бит.) 5. Мәктәп турында җырлар. Р.Миңнуллин сүзлә-ренә “Бакча белән хушлашу” җыры. (К.В.Закирова “Балачак аланы” 533 бит.)

	-Укытучыга карата хөрмәт тәрбияләү. -Балаларның иҗади ак-тивлыгын үстерү. -Балаларның кызыксынучанлыкка, танып-белү ак-тивлыгына өйрәтү.		6. Бәйрәм букетлары. 7. “Балалар мәктәпкә бара” картинасы өстендә эш. 8. Дидактик уен “Мәктәп кирәк-яракларын ата”. (туп белән)
2.	Тема: Табигатьтә көз. Максат: Ел әйләнәсендә табигатьтә була торган үзгә-решләр турында балаларның күзаллауларын киңәйтү. Бурычлар: ● Табигатькә сакчыл караш тәрбияләү. ● Балаларның бәйләнешле сөйләм телен, игътибарларын үстерү. ●Көзге табигатьнең матурлыгын күрә белү теләге уяту.	10.09-28.09.2021	Проект белән таныштыру. 1. “Көзге көн” (әңгәмә) 2. “Көз” темасына рәсем-нәр ясау (әти-әниләр белән берлек-тә) 3. Әти-әниләр белән берлектә шигырьләр өйрәнү. (Ф.Ю.Юсупов “Гөлбакча”, УМК К.В. Закирова “Балачак аланы”). 4. Тәҗрибә участогына экскурсия. 5. “Амагачта алмалар өлгерде” (рәсем). 6. “Көз байлыклары” (рәсем). 7. “Көзге яңгыр” (рәсем). 8. “Көз” турында табышмаклар (әти-әниләр белән берлектә). 9. ”Көз” турында сына-мышлар (әти-әниләр белән берлектә). 13. ”Алмалар” әвәләү. 14. ”Урман аланында гөмбәләр” (кисеп ябышты-ру). 15. ”Көзге букет өчен ваза” кисеп ябыштыру. 16. Гербарий. кул эшләре бүлмә бизәү өчен яфраклар җыю. 17. Чәчәк орлыклары җыю. 18. Көзге бакча эшләрендә катнашу. (территориядән коелган яфракларны җыю, яшелчә алуда булышу, миләш җыю.) 19. ”Гөмбәләр” (әвәләү). 20. ”Яшелчә.җиләк-җимеш” кибете (әвәләү). 21. ”Яшелчә һәм җиләк-җимеш салынган савыт” (кисеп ябыштыру). 22. ”Көзге урман” (кисеп ябыштыру). 23. Яшелчәләр һәм җиләк-җимешләр турында җырлар, табышмаклар, шигырьләр (УМК “Балачак аланы”).

3.	Тема: Әбекәй алтыным, бабакай якыным Максат: Үз әби-бабайлары турында күбрәк мәгълүмат туплау. Бурычлар: 1. Өлкәннәргә карата хөрмәт тәрбияләү. 2. Бәйләнешле фикерләү сәләтен, хәтерне үстерү. 3. Әби-бабайларның ка-дерле кеше булуын төшендерү..	1.10- 5.10.21	Проект белән таныштыру. 1. “Минем әби (бабай)”-(әңгәмә). 2. Ә.Бикчәнтәева “Дәү әнием” шигырь ятлау. (Ф.Ю.Юсупов “Гөлбакча”, 109бит.)” 3. Шәҗәрә төзү.(эти-әниләр белән берлектә). 4. ”Әби-бабайларны хөр-мәтлик”-(әңгәмә). 5. Өлкәннәр турында җырлар өйрәнү. 6. Матур әдәбият. Әби-бабай-лар турында шигырь-ләр, хикәяләр уку. (К.В.Закирова “Балачак аланы”) 7. “Минем бабай (әби)”-стенд ясау.(эти-әниләр белән берлектә). 8. Өлкәннәр көненә бүләк” открытка (кисеп ябыштыру). 9.Залда өлкәннәргә багышланган кичә.

4.	Тема: Юл йөрү кагыйдәләре кирәк безгә һәр көнне. Максат: Балаларның юл йөрү кагыйдәләре турында белемнәрен киңәйтү. Бурычлар: 1. Урамда һәм җәмәгать урыннарында әдәплелек кагыйдәләрен саклау, үз-үзеңне тоту культурасын формалаштыру. 2. Балаларның юл йөрү кагыйдәләре турында фикер-ләү сәләтен, игътибарларын үстерү. 3. Балаларга юл йөрү билгеләрен һәм яңа термин-нар өйрәтү.	08.10.2021.- 12.10.2021.	Проект белән таныштыру. 1.Дидактик уеннар “Дө-рес җый”, “Кем күбрәк әйтә”, “Йөри, оча, йөзә”, ”Светофорны җый”, “Үз номерын куй”. 2. ”Йөк машинасы” (рәсем). 3. ”Урам чатында светофор” (рәсем). 4. ”Минем яраткан транспорт төре” - (эти-әниләр белән берлектә рәсем). 5. Юл йөрү билгеләре буенча иллюстрацияле китаплар карау. 6. Транспорт чаралары турында табышмаклар. (К.В.Закирова “Балачак аланы” 406 бит.) 7. Әңгәмә “Велосипед – минем дустым” (“Туган телдә сөйләшәбез” – методик кулланма 80бит.) 8. ”Киләчәк машинасы” (конструктордан җыю) 9. ”Трнспорт төрләре” (әвәләү). 10. ”Юлда куркынычсыз йөрү” (әңгәмә). 11. ”Кешеләр нәрсәдә йөриләр” -әңгәмә” 12. ”Юл йөрү кагыйдәләре кирәк безгә һәр көнне” (күмәк әңгәмә). 13. ”Машина йөртүче һәм җәяүне кисәтүче куркынычсызлык билгелә-ре” (“Сөйләм үстерү”, “Туган телдә сөйләшәбез” – методик кулланма). 14. Юл йөрү кагыйдәләре һәм билгеләре буенча шигырьләр өйрәнү. (К.В.Закирова “Балачак аланы” Ш.Галиев “Свето-форның өч күзе” 413бит, Г.Юнысова “Светофор” 413бит.) 15. ”Транспорт төрләре белән танышу” (Пред-метлы тирәлек.) “Туган телдә сөйләшәбез” 208 бит.)
5.	Тема: Янгын куркынычсыз-лыгын, фаҗигане булдырмый калыйк. Максат: Балаларга янгын куркынычызлыгы, янгынның нәрсәдән барлыкка килүе турында аңлату. Бурычлар: 1. Балаларда янгын китереп чыгара торган	16.10- 31.10.21	Проект белән таныштыру. 1. “Янгын куркыныч-сызлыгы” турында әңгәмә. (Туган телдә сөйләшәбез” – методик кулланма) 111 бит. 2. ”Янгын нәрсәдән барлыкка килә” – әңгәмә. 3. ”Янгын булмасын өчен урманда, ял итү урынында үзеңне ничек тотарга” – әңгәмә. 4. ”Янгын машинасы” – рәсем.

	чараларга сак караш тәрбияләү. 2. Балаларның уйлау, фикерләү сәләтен үстерү. 3. Битараф булмаска, игътибарлы булырга өйрәтү.		5. Янгын куркыныч-сызлыгы темасына ясалган стендны күзәтү. 6. Әти-әниләр белән берлектә “Уттан саклан” темасына рәсем ясау. 7. БӨ “Аралашу” (Предметлы тирәлек) “Янгын сүндерүче – кыюлар һөнәре” “Куркыныч хәлләр безнең янда” 8. Шигырьләр уку Г.Гыйльманов “Ярый әле”, Ә.Бикчәнтәева “Әрли дә үрли генә” (К.В.За-кирова “Балачак аланы” 204бит, 407бит. 9. Группада эвакуаия юлыннан төшеп-менәргә өйрәтү.
5.	Тема: Янгын куркынычсыз-лыгын, фаҗигане булдырмый калыйк. Максат: Балаларга янгын куркынычызлыгы, янгынның нәрсәдән барлыкка килүе турында аңлату. Бурычлар: 1. Балаларда янгын китереп чыгара торган чараларга сак караш тәрбияләү. 2. Балаларның уйлау, фикерләү сәләтен үстерү. 3. Битараф булмаска, игътибарлы булырга өйрәтү.	16.10- 31.10.21	Проект белән таныштыру. 1. “Янгын куркыныч-сызлыгы” турында әңгәмә. (Туган телдә сөйләшәбез” – методик кулланма) 111 бит. 2. ”Янгын нәрсәдән барлыкка килә” – әңгәмә. 3. ”Янгын булмасын өчен урманда, ял итү урынында үзеңне ничек тотарга” – әңгәмә. 4. ”Янгын машинасы” – рәсем. 5. Янгын куркыныч-сызлыгы темасына ясалган стендны күзәтү. 6. Әти-әниләр белән берлектә “Уттан саклан” темасына рәсем ясау. 7. БӨ “Аралашу” (Предметлы тирәлек) “Янгын сүндерүче – кыюлар һөнәре” “Куркыныч хәлләр безнең янда” 8. Шигырьләр уку Г.Гыйльманов “Ярый әле”, Ә.Бикчәнтәева “Әрли дә үрли генә” (К.В.За-кирова “Балачак аланы” 204бит, 407бит. 9. Группада эвакуаия юлыннан төшеп-менәргә өйрәтү.
6.	Тема: Җылы якка китүче кошлар. Максат: Балаларның күчмә кошлар ту-рындагы белемнәрен киңәйтү, алар ту-рында кайгыртучанлык тәрбияләү. Бурычлар:	1.11.- 9.11.21	Проект белән таныштыру. 1. Күчмә кошлар турында әңгәмә. 2. Күчмә кошлар турында слайдлар карау. 3. ”Әкияти кош” (кисеп ябыш-тыру). 4. ”Күчмә кошлар” (рәсем).

	1. Кошларга карата сак караш, миһербанлылык тәр-бияләү. 2. Балаларның уй-фикерләү сәләтләрен, бәйләнешле сөйләм теллерен үстерү. 3. Күчмә кошларны таныргa, аларның исемнәрен дөрес әйтергә өйрәтү.		5. ”Кошлар” (сюҗетлы-рольле уен), “Очты,очты ...очты” (хәрәкәтле уен), “Нинди кош” (дидактик уен). 6. ”Кошлар _ безнең дусларыбыз” (әти-әниләр белән берлектә кисеп ябыштыру) 7. Күчмә кошлар турында табышмаклар (К.В.Закирова “Балачак аланы” 422бит) 9. ”Матур кошлар” (әвәләү)
7.	Тема: Гаилә – бәхет ачкычы. Максат: Бала тәрбияләүдә гаилә белән хезмәттәшлекне арттыру. Бурычлар: 1. Балаларда гаилә әгъза-ларына карата ихтирамлы мөнәсәбәт тәрбияләү. 2. Балаларның үзенең гайләсе белән белән горурланып сөйләү күнекмәләрен, бәйлә-нешле сөйләм телләрен үстерү. 3. Гаиләнең татулыгы нәрсәгә бәйле икәнен аңлату.	12.11.- 30.11.21	Проект белән таныштыру. 1. ”Гаилә бәхете нәрсәдә” – әңгәмә. 2. ”Әни белән икәү елмаябыз” – (рәсем). 3. ”Безнең йорт” – (рәсем). 4. ”Бию че кыз” – (әвәләү). 5. ”Әниләр көненә бүләк” – (кисеп ябыш-тыру). 6. Иҗади хикәя төзү. “Тату гаилә” (“Туган телдә сөйләшәбез” – мет. кулланма 174 бит). 7. Шигырь уку З.Туфайлова “Минем гаиләм” (“Туган телдә сөйләшәбез” – мет. кулланма 175 бит). 8. Шигырь ятлау Н.Гайсин “Әни гөлләре” (“Туган телдә сөйләшәбез” – мет. Кулланма 95 бит). 9. ”Әни кирәк” – әңгәмә.(“Туган телдә сөйләшәбез” – мет. кулланма 93бит). 10. Әниләргә багышланган шигырьләр, җырлар өйрәнү. 11.”Әнием кадерлем” – залда бәйрәм.
8.	Тема: Туган ягыбызга кыш килде. Максат: Кышкы табигатьтә була торган үзгәрешләр турында балаларның күзаллавын ки-ңәйтү. Бурычлар: *Кышкы табигатьнең матурлыгына сок лану хисләре тәрбияләү. * Табышмаклар, күзәтүләр ярдәмендә	3.12 - 7.12.21	Проект белән таныштыру. 1. ”Туган ягыма кыш килде” – әңгәмә. 2. ”Кыш” – рәсем. 3. ”Кар бөртеге”- рәсем. 4. ”Безнең бизәлгән чыршы” – рәсем. 5. ”Суык бизәкләре” – рәсем. 6. ”Серле кар бөртекләре” – (әти-әниләр белән берлектә эш.) 7. ”Чыршыга гәрәбәләр” – кисеп ябыштыру.

	күзаллау, фикерләү, акыл сәләтен үс- терү. * Уеннар аша төрле табигать күренеш-ләре белән таныштыру.		8. ”Кышкы тун кигән кыз” – әвәләү. 9. Кыш турында шигырьләр уку. 10. Г.Латыйпның “Кыш килде” шигырен ятлау. (К.В.Закирова “Балачакаланы” , 278 бит.) - “Туган телдә сөйләшәбез” – методик кулланма – 190 бит. 11. ”Без суыктан курыкмый-быз” – әңгәмә. (“Туган телдә сөйләшәбез” – мет.кулланма, 56 бит). 12. Кыш турында табышмаклар. 13. Паркка экскурсия.” Килеп җитте матур кыш”. (“Туган телдә сөйләшәбез” – мет. кулланма, 186 бит 14. ”Паркта минем күргәннәрем” – әңгәмә (“Туган телдә сөйләшәбез” – мет. кулланма, 188 бит). 15. Рәсем буенча хикәя төзү “Кышкы уеннар” (“Туган телдә сөйләшәбез” – мет. кулланма, 58 бит.) 16. Иҗади хикәя төзү “Кышкы уеннар” (“Туган телдә сөйләшәбез” – мет. кулланма, 192 бит.) 17. К.Ушинскийның “Кышның шуклыгы” хи-кәясен уку. (“Ф.Ю.Юсу-пов. “Балалар бакчасы”, 314 бит.) – “Туган телдә сөйләшәбез” – мет. Кул-ланма – 60 бит. 18. Тәҗрибә. “Предмет-ларның бер хәлдән икенче хәлгә күчүе” – “Туган телдә сөйләшәбез”, 57 бит. 19. Диалогик сөйләм “Боз һәм бозлыклар” – “Туган телдә сөйләшәбез”, 191 бит. 20. ”Карда серле эзләр” – карда рәсемнәр ясау. 21. Кышкы табигатьне күзәтү, җимлекләр элү. 22. Кыш турында сынамышлар өйрәнү.(Әти-әниләр белән берлектә). 23. Хезмәт. Кар көрәүдә булышу. 24. Кул эше.Кар көрәү өчен көрәкләр ясау.(Әти-әниләр белән берлектә).

9.	Тема: Яңа ел. Максат: “Нардуган” бәйрәме турында төшенчә бирү, татар халкының элек “Яңа ел”ны шулай атап бәйрәм итүләрен аңлату. Бурычлар: *Халкыбызның йола һәм бәйрәмнәре- нә хөрмәт тәрбияләү. *Сәнгатьле итеп сөйләү күнекмәләрен бәйләнешле сөй-ләм телләрен үстерү. *Яңа ел шигырьләренә кызыксыну уяту, ятлый белү теләге тудыру, эчтәлеге тулаем яки аерым кыек сүзләрне аңларга өйрәтү.	10.12- 31.12.21	Проект белән таныштыру. 1. Яңа ел турында татарча һәм русча шигырьләр өйрәнү. (К.В.Закирова “Балачак аланы”). 2. Яңа ел, Кыш бабай, Кар кызы, чыршы турында җырлар өйрәнү. 3. ”Без Яңа ел бәйрәмен каршыларга без ничек әзерләнәбез” – әңгәмә. 4. ”Чыршы бәйрә-мендә” картинасы буенча эш. (УМК Күрсәтмә материал). 5. Участокта әти-әниләр белән берлектә тау ясау. 6. Кыш бабайга хат язу.(“Туган телдә сөйлә-шәбез” – мет. кулланма) 7. Кышын үсемлекләр дөньясы (тәҗрибә) 8. Яңа елга кардан сыннар ясау, буяу, бизәү. (әти-әниләр белән берлектә). 9. Яңа елга биюләр өйрәнү. 10. Төркемне бизәү. 11. ”Кечкенә һәм зур чыршылар” – рәсем. 12. ”Балалар чыршы бәйрәмендә уйныйлар” – рәсем. 13. ”Бәсле агачлар” – рәсем. 14. ”Яңа ел бәйрәмендә иң ошаган әйбер” – рәсем. 15. ”Кар кызы” – әвәләү. 16. ”Яңа ел белән котлау открыткасы” – кисеп ябыштыру. 17.”Кыш бабайда кунакта” – залда бәйрәм.
10.	Тема: Кышлаучы кошлар. Максат: Балаларның кошлар турында белемнәрен ныгыту, кышлаучы кошларны таный һәм атый белүләренә ирешү. Бурычлар: *Балаларда кошларга карата сак карраш, мәрхәмәтлелек, кай-гыртучанлык хисе тәрбияләү. *Тышкы билгеләренә, үз-үзләрен тотышларын, тавышла-рына карап, кышлаучы кош-ларны аерып күрсәтә белү күнекмәләрен үстерү.	9.01- 11.01.22	Проект белән таныштыру. 1. Кышлаучы кошлар турында дидактик уеннар. 2. ”Җимлектәге кошлар” – әвәләү. 3. ”Кышлаучы кошлар” – рәсем. 4. ”Әкияти кош” – кисеп ябыштыру. 5. Д.Н.Мамин-Сибирякның “Серая Шейка” әкиятенә иллюстрация. 6. ”Кышлаучы кошлар” – рәсем күргәзмәсе (әти-әниләр белән берлектә). 7. Кышлаучы кошлар белән даими таныштырып бару. 8. Кышлаучы кошлар турында шигырьләр уку, өйрәнү.(Д.Га- рифуллин “Песнәк”, Г.Лотфи “Бала-лар ярдәм итә” – К.В.За- кирова “Иң матур сүз” – 132б.

	*Кошлар турында кайгыр-туның мөһим икәнен өйрәтү.		“Кошлар” – табигатькә сәяхәт циклы, К.В.Заки-рова “Балачак аланы”. 9. Кышлаучы кошлар турында табышмаклар. (“Туган телдә сөйләшәбез” – методик кулланма) 10. Кышлаучы кошлар-ны күзәтү (экскурсия) 11. Кышлаучы кошлар турында әкиятләр уку (Калмык халык әкияте “Күңелле чыпчык белән күңелсез карга” – К.В.Закирова “Иң матур сүз” - 122 бит) 12. Рәсем карау. “Кошлар кигән җимлеккә” (“Туган телдә сөйләшә-без” – методик кул- ланма, 63 бит.)
11.	Тема: Су – яшәү чыганагы. Максат: Балаларга суның яшәү чыга- нагы икәнен төшендерү, тормышта ел- га һәм күлләрнең әһәмиятен аңлату. Бурычлар: *Балаларда экологик культура, әйлә- нә-тирәлеккә мәхәббәт, табигатьне саклау сыйфаты тәрбияләү. *Танып белү, уй-фикерләү сәләтләрен үстерү. *Гади тәҗрибәләр һәм уеннар аша су турында белем бирү, суның үзенчә- лекле якларын өйрәтү.	14.01-18.01.22	Проект белән таныштыру. 1. ”Су – җир өстендә иң тарал- ган матдә” – балалар белән әңгәмә. 2. ”Яңгыркаем, яу, яу!” – әңгмә. 3. Су турында шигырь-ләр мәкальләр, табыш-маклар, эндәшләр өйрәнү. (К.В.Закирова “Балачак аланы”) 4. Чишмәләр, диңгез-ләр, океаннар турында слайдлар карау 5. ”Су салырга чүлмәк” – әвәләү. 6. ”Су – яшәү чыганагы” – рәсем. 7. ”Су савытын бизәү” – рәсем (Гжель). 8. “Зур һәм кечкенә бокаллар” кисеп ябыш-тыру. 9. ”Суның үзенчәлек-ләре” – тәҗрибә. 10. ”Салкын чишмә” – экскурсия. 11. Үзебезнең яктагы сулыклар белән танышу.
12.	Тема: Без уйнарга яратабыз. Бурычлар: *Уеннар аша шәфкатьлелек, миһер- банлылык, бергә уйный торган иптәш- ләренең фикере белән исәпләшә, бә- хәсләрне гадел хәл итә белүчәнлек тәрбияләү. *Уеннар оештыруда, әхлак нормаларын, кагыйдәләрен үтәүдә мөстәкыйльлек, иҗади	21.01-25.01.22 .	Проект белән таныш-тыру. 1. ”Без уйныйбыз” – картина буенча эш. 2. “Кем күбрәк уен белә” – әти-әниләр белән эш. 3. Җырлы-биюле уеннар көне. 4. ”Яраткан уенчыгым” – рәсем. 5. ”Безнең яраткан аюыбыз һәм аның дусла-ры” – кисеп ябыштыру. 6. ”Без ничек “Аю һәм бал кортлары” уенын уйнадык?” – рәсем. 7. Мультфильмда ку-накта. Әкиятне дәвам итеп сөйләү. “Күчтәнәчтә ку-накта” –

	сәләтләрен үстерү. *Балаларны аралашуосталыгына өйрәтү.		“Туган телдә сөйләшәбез” – мет. кулланма. 220 бит. 8. ”Әкиятләр иленә сәяхәт” – әңгәмә (“Туган телдә сөйләшәбез” – мет. кулланма. 221 бит.) 9. ”Винни-Пух кунакка бара” – минем яраткан мультфильмым” – заманча экиятләр. (“Туган телдә сөйлә-шәбез” – мет. кулланма. 92 бит.
12.	Тема: Без уйнарга яратабыз. Бурычлар: *Уеннар аша шәфкатьлелек, миһер- банлылык, бергә уйный торган иптәш- ләренең фикере белән исәпләшә, бә- хәсләрне гадел хәл итә белүчәнлек тәрбияләү. *Уеннар оештыруда, әхлак нормаларын, кагыйдәләрен үтәүдә мөстәкыйльлек, иҗади сәләтләрен үстерү. *Балаларны аралашуосталыгына өйрәтү.	21.01-25.01.22.	Проект белән таныш-тыру. 1. ”Без уйныйбыз” – картина буенча эш. 2. “Кем күбрәк уен белә” – əти-əнилəр белән эш. 3. Җырлы-биюле уеннар көне. 4. ”Яраткан уенчыгым” – рәсем. 5. ”Безнең яраткан аюыбыз һәм аның дусла-ры” – кисеп ябыштыру. 6. ”Без ничек “Аю һәм бал кортлары” уенын уйнадык?” – рәсем. 7. Мультфильмда ку-накта. Әкиятне дәвам итеп сөйләү. “Күчтәнәчтә ку-накта” – “Туган телдә сөйләшәбез” – мет. кулланма. 220 бит. 8. ”Әкиятләр иленә сәяхәт” – әңгәмә (“Туган телдә сөйләшәбез” – мет. кулланма. 221 бит.) 9. ”Винни-Пух кунакка бара” – минем яраткан мультфильмым” – заманча экиятләр. (“Туган телдә сөйлә-шәбез” – мет. кулланма. 92 бит.
13	Тема: Туган ягым – Татарстан. Максат: Яшәгән җирнең Татарстан дип йөртелүе, аның күпмилләтле республика булуы, шәһәр һәм авылларның күплеге турында күзаллау форма- лаштыру. Бурычлар: *Туган җиреңне хөрмәт итү, халкыңа мәхәббәт хисе тәрбияләү. *Балаларның уй-фикерләү сәләтләрен үстерү. *Республикада дәүләт теле татар һәм рус теле	28.01-1.02.22	Проект белән таныш-тыру. 1. ”Минем туган җирем” – әңгәмә. (УМК “Туган телдә сөйләшәбез”) – мет.кулланма, 16. 143 битләр. 2. ”Минем гүзәл халкым” – әңгәмә. 144 бит. 3. ”Туган ягым язучылары” – Сөйләм үстерү. 145 бит. 4. ”Татарстан буйлап сәяхәт” – Сөйләм үстерү. 146 бит. 5. ”Чал тарихлы Казаным” – әңгәмә. 148 бит. 6. Туган авыл, Татарстан шәһәрләре турында рәсемнәр, альбомнар, слайдлар карау. 7. ”Татар орнаментлары белән танышу” – рәсм.

	булуын аңлату.		9. “Түбәтәй һәм калфак бизәү” – рәсем. 10. Татарстан символи-касын кисеп ябыштыру. 11. Татарстан турында шигырьләр уку, җырлар өйрәнү. 12. Туган җир турында мәкальләр өйрәнү.
13	Тема: Туган ягым – Татарстан. Максат: Яшәгән җирнең Татарстан дип йөртелүе, аның күпмилләтле республика булуы, шәһәр һәм авылларның күплеге турында күзаллау форма- лаштыру. Бурычлар: *Туган җиреңне хөрмәт итү, халкыңа мәхәббәт хисе тәрбияләү. *Балаларның уй-фикерләү сәләтләрен үстерү. *Республикада дәүләт теле татар һәм рус теле булуын аңлату.	28.01- 1.02.22	Проект белән таныш-тыру. 1. ”Минем туган җирем” – әңгәмә. (УМК “Туган телдә сөйләшәбез”) – мет.кулланма, 16. 143 битләр. 2. ”Минем гүзәл халкым” – әңгәмә. 144 бит. 3. ”Туган ягым язучылары” – Сөйләм үстерү. 145 бит. 4. ”Татарстан буйлап сәяхәт” – Сөйләм үстерү. 146 бит. 5. ”Чал тарихлы Казаным” – әңгәмә. 148 бит. 6. Туган авыл, Татарстан шәһәрләре турында рәсемнәр, альбомнар, слайдлар карау. 7. ”Татар орнаментлары белән танышу” – рәсм. 9. “Түбәтәй һәм калфак бизәү” – рәсем. 10. Татарстан символи-касын кисеп ябыштыру. 11. Татарстан турында шигырьләр уку, җырлар өйрәнү. 12. Туган җир турында мәкальләр өйрәнү.
14	Тема: Ватанны саклаучылар көне. Максат: Балаларның Ватанны саклаучылар турын-дагы күзаллауларын киңәйтү. Бурычлар: *Ватанны саклау теләге уяту, әтиләре, абыйлары белән горурлану хисе тәрбияләү. *Балаларның уй-фикерләү сәләтен камилләштерү. *Җирне, күкне, диңгезне саклаучылар турында белем бирү, яңа очраган сүзләрнең мәгънәләрен	4.02- 28.02.22	Проект белән таныштыру. 1. Төрле гаскәрләр турында әңгәмә. (УМК “Туган телдә сөйләшәбез” – методик кулланма, 90 бит). 2. Төрле хәрбиләр турында рәсемнәр карау (УМК “Күрсәтмә материал”) 3. ”Әтиемнең һөнәре” – әңгәмә. 4. Ватан, солдатлар, әтиләр турында шигырьләр уку, өйрәнү. (К.Булатова “Солдатлар” , Җ.Дәрзаман “Солдат булдым”). 5. Солдатлар, әтиләр турында җырлар өйрәнү.(УМК аудио- язма) 6. ”Әтиемә бүләк” – кисеп ябыштыру. 7. ”Әтием портреты” – рәсем.

	аңлату, матур әдәбият әсәрләре белән танышуны дәвам итү.		8. ”Әти белән бакчадан кайтам” – рәсем. 9. ”Әтиемә бокал” – әвәләү. 10. ”Чик сакчысы эт белән” – рәсем. 11. ”Посттагы солдат” – рәсем. 12. ”Алтын куллы этием” - кул эшләре күргәзмәсе. 13. ”Әтием (бабаем, абыем) солдат булган” - газета чыгару (эти-әниләр б-н берлектә) 14. ”Минем эти!” – күңелле стартлар.
15.	Тема: Кояш гомере телим мин, әнием сиңа!” Максат: Балаларның 8Март – Халыкара хатын-кызлар көне турында белемнәрен гомуми-ләштерү. Бурычлар: *Әбиләргә, әниләргә, кыз-ларга карата ихтирам, хөрмәт хисләре тәрбияләү. *Эзлекле һәм сәнгатьле сөйләү күнекмәсен үстерү. *Гаилә һәм бакча арасын ныгыту. Аналарның изге, бердәнбер кеше булуын төшендерү, балаларда бәйрәм рухы булдыру.	1.03-7.03.22	Проект белән таныштыру. 1. ”Минем әнием” – әңгәмә. 2. Әниләр, әбиләр, кызлар турында шигырь-ләр уку, өйрәнү (УМК К.В.Закирова “Балачак аланы”). 3. Аудиоязмадан җыр-лар тыңлау, өйрәнү. 4. ”Минем әнием” – рәсем. 5. ”Әни бәйрәменә картина” - рәсем. 6. ”Әниемә бүләк” – кисеп ябыштыру. 7. ”Кызыл Калфак әбисенә күчтәнәчләр илтә” – әвәләү. 8. ”Өч кыз” әкиятен сәхнәләштерү (тәрбияче-ләр б-н бергә). 9. Әниләрнең кул эше күргәзмәсе. 10. Әниләр турында мәкальләр өйрәнү. 11.Залда әниләргә багышланган бәйрәм.
16.	Тема: Ямьле яз. Максат: Балаларны язгы табигать күренешләре белән таныштыру, аларны күреп сөйләп бирергә өйрәтү. Бурычлар: *Туган ягыбызда була торган язгы табигать күренешләренә соклану хисләре, сакчыл караш тәрбияләү. *Яз турында белемнәрен мөстәкыйль	11.03-22.03.22 .	Проект белән таныштыру. 1. ”Туган ягыма яз килде” – әңгәмә. 2. Яз турында шигырьләр уку, ятлау (Ф.Ю.Юсупов. “Гөлбакча”, 130 бит, З.М.Зарипова. “Бал бабай”, 111 бит) 3. Язгы сынамышларны сынау. 4. Яз турында җырлар өйрәнү. 5. Рәсемнәр буенча хикәя төзү (УМК, эчтәлекле рәсемнәр “Яз. Сыерчыклар”) 6. И.Н.Мурашковска методисын кулланып рә-сем буенча хикәя төзү: “Яз”. 7. Язгы табигатькә экскурсияләр.

	эшчәнлекләрдә иҗади куллана белү күнек-мәләрен үстерү. *Балаларны табигатьтә була торган үзгәрешләрне күрә белергә өйрәтү.		8. Тәҗрибәләр үткәрү: - “Суган утырту” -“Су һәм кар” -“Бозның үтәкүренмәлелеге” 9. ”Яз – уяну чоры” – эти-әниләр б-н берлектә рәсем ясау. 10. ”Яз килә” – рәсем 11. ”Умырзая” – рәсем 12. ”Чәчәк бәйләме” – рәсем 13. ”Куянның өе агачтан, төлкенеке боздан булган” –рәсем 14. ”Язгы келәм” – кисеп ябыштыру 15. ”Тиен чикләвек яра” – әвәләү 16. Яз турында табышмаклар. 17. Язгы табигать турында слайдлар карау. 18. ”Табигать күренеш-ләре” циклыннан “Язгы тамчылар” җырын тыңлау, Р.Еникеев көе). 19. Язгы табигатькә багышланган дидактик уеннар.
17.	Тема: Безнең канатлы дусларыбыз. Максат: Балаларга кошлар турында яңа мәгълүматлар бирү, тышкы билгеләренә карап танырга өйрәтү, алар турында кайгыртучанлык теләге уяту. Бурычлар: *Балаларда кошларга, барлык тереклек ияләренә карата мәрхәмәтлелек, кайгыртучанлык хисләре тәрбияләү. *Балаларның күзәтүчәнлек-ләрен, кы зыксынучанлыкла-рын, чагыштыра белү күнек-мәләрен үстерү. *Күчмә кошларның исемнә-рен дөрес әйтергә өйрәтү, аларның үзенчәлекле яклары турындагы	25.03-29.03.22	Проект белән таныштыру. 1. Күчмә кощдар турында слайдлар карау. 2. Дидактик уеннар: - “Сорау – җавап” - “Исеңә төшер һәм җөмләне тәмамла!” - “Сыйфатларын әйт!” (“Туган телдә сөйләшәбез” – мет. Кул-ланма) 3. ”Кем зирәк – әйт тизрәк” табышмаклар көне. 4. ”Күчмә кошлар” – рәсем күргзмәсе. 5. ”Кошлар кайта” – рәсем 6. ”Сыерчыкларга оя” – рәсем 7. ”Күгәрченнәр түбә-дә” – кисеп ябыштыру. 8.Әтиләр б-н берлектә сыерчыкларга оя ясап кую. 9. Оригами белән кошлар ясау.

	белемнәрен камил- ләштерү.		10. Күчмә кошлар турында шигырьләр уку, ятлау. (К.В.Закирова “Балачак аланы.)
18.	Тема: Мин һәм минем сәламәтлегем. Максат: Балаларда үз сәламәтлекләренә карата игъти-барлылык булдыру, чисталык-ның сәламәтлек нигезе икәнен аңлату. Бурычлар: *Сәламәт яшәү рәвешенә омтылыш булдыру. *Хәтер сәләтен, бәйләнешле сөйләм телен үстерү. *Дару үләннәре турында мәгълүмат бирү, гигиена кагыйдәләренә гадәтләнергә өйрәтү.	1.04- 5.04.22	Проект белән таныштыру. 1. Көндәлек режим. 2. Гигиена таләпләре. 3. Шигырьләр уку (М.Хөсәен “Армыйм да мин, талмыйм да мин”, Ә.Ерикәй “Чисталык сөя-без”, Х.Халиков “Китап докторы” – өзек, М.Фәй-зуллина “Шапшак Гөл-шат”, “Дару үләннәре”. К.В.Закирова “Балачак аланы”) 4. Табышмаклар әйтешү. 5.Мультфильмнар карау. 6. Хәрәкәтле уеннар. 7. А.Алишның “Куян кызы” әкиятен сәхнә-ләштерү.
19.	Тема: Хезмәт төбе - хәзинә. Максат: Өлкәннәр хезмәте, аларның һөнәрләре турында белемнәрен киңәйтү, алар хезмәтенең мөһимлеген аңла- ту. Бурычлар: *Хезмәт кешесенә, төрле һөнәр ияләренә хөрмәт тәрбия-ләү. *Бәйләнешле сөйләм һәм танып белү эшчәнлеген, фикер йөртү сәләтен үстерү. *Өлкәннәр хезмәте турында күзаллауларын киңәйтү, төрле һөнәрләр белән таныштыру.	8.04- 12.04.22	Проект белән таныш-тыру. 1. ”Эшләп ашасаң, тәмле булыр” – әңгәмә 2. ”Кем булырга?” – әңгәмә 3. ”Әти-әни һөнәре” - әңгәмә 4. Шигырьләр уку (Ә.Ерикәй “Әти йорт төзи”, Э.Мөэминова “Фо-кусчы”, Б.Рәхмәт “Мәк-тәпкә” – УМК, К.В.Заки-рова “Балачак аланы”). 5. Хикәя уку (К.Ушинский “Иртәнге нурлар” - .В.Закирова “Балачак аланы”, 175 бит). 6. Һөнәрләр турында слайдлар, рәсемнәр карау. 7. ”Хезмәт турында иң күп мәкальләр белүче” – конкурс (әти-әниләр б-н берлектә) 8. Табышмаклар әйтешү. 9. ”Хат ташучы”- рәсем 10. Декоратив рәсем “Агач тактаны городецкая бизәкләре белән бизәү” 11. ”Аквариумдагы балыклар”- кисеп ябыш-тыру (коллектив компо-зиция) 12. Уен мәйданчыгында, бакчада җыештыру эшләрендә катнашу. 12. Бүлмә гөлләренә, чәчәк үсентеләренә су сибүдә булышу. 13. Балалар бакчасын-дагы һөнәр ияләренең хезмәтен күзәтү.

20.	Тема: “Тукай яши безнең күңелләрдә”. Максат: Балаларны Г.Тукай-ның тормышы һәм иҗаты белән таныштыру, әдәби әсәрләрне тыңлый һәм сөйли белүләренә ирешү. Бурычлар: *Шагыйрьнең иҗатына ихти-рам хисләре тәрбияләү. *Балаларның сөйләм телен, фикерләү сәләтен, танып белү активлыгын үстерү. *Г.Тукайның әсәрләрен укып, төп идеясен аңларга, мөстәкыйль һәм шигырьгә бәйле рәвештә үз фикерләрен әйтә белергә өйрәтү.	15.04-30.04.22 .	Проект белән таныштыру. 1. “Тукайны искә алып ...” – балаларны слайдлар ярдәмендә Г.Тукайның тормыш юлы белән таныштыру. 2. ”Син шагыйрьләр солтаны”- балаларны слайдлар ярдәмендә Г.Тукайның иҗаты белән таныштыру. 3. ”Үзең яраткан әкиятне яса” - рәсем. 4. Тукай әкиятләренә иллюстрацияләр карау. 5. ”Кызыклы шәкерт” шигы- рендәге Акбай” – әвәләү. 6. ”Тукай әкиятләре геройлары” – кисеп ябыш-тыру. 7. Г.Тукайның “Су анасы” әкиятенә иллюст-рацияләр (әти-әниләр бе-лән берлектә) 8. Г.Тукайның ши-ырьләрен уку һәм сәхнәләштерү (“Кызыклы шәкерт”, “Эш беткәч уйнарга ярый”, “Бала белән күбәләк”) 9. Тукайның әкиятләрен уку. 10. .Тукай турында башка язучыларның шигырьләрен уку һәм ятлау. 11.Г.Тукайның шигырьләренә төшерелгән мультфильмнар карау. 12. Г.Тукай шигырьләренә язылган җыр-ар өйрәнү. 13. Залда шигырь бәйрәме “Тукай яши безнең күңелләрдә”.
21.	Тема: Җиңү алып килде Май. Максат: Сугышчыларыбыз-ның Бөек Ватан сугышында күрсәткән батырлыклары турында белемнәрен киңәйтү. Бурычлар: *Балаларда патриотик хис-әр, туган якка, туган телгә, Ватанга мәхәббәт тәрбияләү. *Туган ил һәм дөньядагы вакыйгалар белән кызыксыну-чанлыкларын үстерү. *Бөек Ватан сугышы геройлары турында	1.05-10.05.22	Проект белән таныш-тыру. 1. Бөек Ватан сугышы геройлары турында слайд-лар карау. 2. Җиңү көненә ба-гышланган шигырьләр уку, ятлау (Р.Корбан “Җиңү бәйрәме” – 345 б., Э.Мөэ-минова “Моңсу бәйрәм” – 238 б. К.В.Закирова “Иң матур сүз”). 3. ”Кич утыра сол-датлар” – хикәяләр уку (Л.Кассиль “Күңелләрдә мәңге сакланыр”, “Шыгыр-давыклы башмаклар”, “Йолдызлы малай”). 4. ”Хәтер китабы” белән танышу. 5. Бөек Ватан сугышы каһарманнарына һәм су-гыш еллары балаларына багышланган стенд (әти-әниләр белән берлектә) 6. ”Минем бабаем” – рәсем

	күзаллау-ларын киңәйтү.		7. ”Җиңү бәйрәме хөрмәтенә салют” – рәсем 8. ”Парад” – рәсем 9. ”Самолетлар” – әвәләү 10. ”Бәйрәм белән котлау открыткасы” – кисеп ябыштыру 11. Һәйкәлгә кую өчен гөл үстерү. 12. Мәкальләр, әйтем-нәр өйрәнү. 13. Җиңү көне парадында катнашу. 14. Авыл мәдәният йортында концерт .
22.	Тема: Урман – җиребезнең матурлыгы, байлыгы. Максат: Татарстан җирле-гендә үсә торган урман үсемлекләре турында белемнә-рен камилләштерү. Бурычлар: *Балаларда урманга, аның байлыкларына, әйләнә-тирә табигатькә, сакчыллык, миһер-банлылык сыйфатлары, эко-логик культура тәрбияләү. *Табигать, андагы бәйлә-нешләр турында белергә теләк-ләрен, кызыксынучанлык-ларын, фикерне бер юнәлештә туплый белү сәләтен, сөйләм телен үстерү. *Балаларның урман, андагы тереклек турындагы белемнәрен тирәнәйтү, “Кызыл китап” турында белешмә бирү.	13.05- 17.05.22	Проект белән таныштыру. 1. Урманда үзеңне тоту кагыйдәләре. 2. ”Урман – безнең байлыгыбыз” – әңгәмә. 3. Урман почмагына экскурсия 4. ”Кызыл китап” белән танышу. 5. Слайдлар яки рәсемнәр карау. “Кызыл китап”. 6. Музыка тыңлау: “Урман” (Н.Җиһанов көе, “Кыплай” симфоник поэмасыннан). 7. Дидактик уеннар: - “Агачны таны һәм сөйлә!” - “Дөресен әйт!” - “Кем тизрәк җыя?” 8. ”Урманда” – рәсем 9. ”Кызыл китапка нәрсәләр кергән?” – рәсем 10. Урман үсемлекләре, җәнлекләр турында табышмаклар. 11. Әкият уку: Ф.Зариф “Татлы җәй” (К.В.Закирова “Балачак аланы”, 184 бит) 12. Хикәя уку: Р.Төх-вәтуллин “Шомырт нигә елый?” (417 б.) М.Пришвин “Алтын балык” (Ф.Ю.Юсупов “Гөлбакча” – 190 бит) 13. Викторина “Урман турында беләсеңме?”
23.	Тема: Хуш сөекле бакчабыз, без мәктәпкә барабыз.	20.05- 31.05.22	Проект белән таныштыру. 1. ”Мәктәп – белем йорты” –әңгәмә.

	Максат: Балаларның мәктәп турында күзаллауларын киңәй-тү. Бурычлар: *Балаларда белем алуга омтылыш уяту. *Сөйләм телен, фикерләү сәләтен, танып белү активлыгын үстерү. *Мәктәп тормышы белән таныштыру, укытучы һөнәре турында белемнәрен тирәнәйтү.		2. ”Мин мәктәпкә әзерләнәм” – әңгәмә. 3. Уку әсбаплары турында табышмаклар. 4. Балалар бакчасы белән саубуллашу, мәктәп, укытучы турында җырлар өйрәнү. 5. ”Балалар бакчасында бәйрәмдә бииләр” – рәсем. 6. Мәктәп, укытучы, уку әсбаплары, бакча белән саубуллашу турында шигырьләр өйрәнү. 7. Картина өстендә эш: “Мәктәптә” 8. ”Бакчамның яраткан почмагы” – рәсем (әти-әниләр белән берлектә)9. Мәктәпкә максатчан экскурсия . 10. Залда зур бәйрәм “Хуш бакчам, исәнме мәктәп!”

4. Гаилә белән үзара бәйләнеш

Хәзерге фән һәм практика баланың шәхесен формалаштыруда гаиләнең уникаль роль уйнавын исбат итә. Беренче социальләшү гаиләдә башлана,баланың дөньяга, үзенә, башка кешеләргә карашы, мөнәсәбәте формалаша. Ата-аналарның кайгыртучанлыгы балада аның үз-үзенә ышанычын тудыра, башка кешеләр белән түземлек, үзара хөрмәт принциплары нигезендә үзара мөнәсәбәткә керергә әзер торырга ярдәм итә.Ата-ананың тәрбия һәм белем бирү эшчәнлегендә катнашу мөмкинлеге булу бик зур әһәмияткә ия. Хәзерге заман балалар бакчасы ата-аналарга психологик һәм педагогик ярдәм күрсәтүче учреждение буларак та хезмәт итә. Шул ук вакытта гаилә дә үзара хезмәттәшлек итәр өчен педагогларны өзлексез үсешкә рухландыра.

Түбәндәге бурычларны үтәмичә, максатка ирешү мөмкин түгел:

-гаилә белән партнерлык мөнәсәбәте урнаштыру; -бакчада ата-анага бала тормышында катнашу өчен шартлар тудыру;

- бала тәрбияләүдәата-аналаргапсихологикярдәмкүрсәтү;

- гаиләләрбеләнүзарааралашуда педагогик компетентлыкныөзлексезкүтәрү.

Гаилә белән үзара бәйләнеш принциплары

1. Психологик уңайлык (комфорт) принципы - ата-аналар белән аралашуда җылы атмосфера булдыру, һәр гаиләнең ихтыяҗын, социаль-психологик характеристикасын исәпкәалу. Ата-ана белән үзара ышанулы мөнәсәбәт ул - хөрмәт, диалогка омтылу, игътибарлылык, ихласлылык. Балага һәм аның якыннарына карата тәрбиячәнең игелеклелеге һәм ачыклыгы ата-ана ягыннан уңай кабул ителә. Ата - аналарның бакчада балалары шат булса, алар тәрбиячеләргә сораулар белән мөрәҗәгать итәләр. Ата-аналарның бала өчен балалар бакчасының уңайлы, куркынычсыз, файдалы булуын күрү генә түгел, ә балаларның үсешен күрүләре дә әһәмияткә ия. Тәрбияченең баланың яшь үзенчәлеген, психологиясен, үсеш кризисын белүе, ата-ананы тынычлындырып, кирәкле сүзләр таба белүе, алар белән ягымлы мөгаләмәдәге әңгәмәдәшче булуы мөһим.

2. Эшчәнлек принцибы. Белем һәм тәрбия бирү процессында балалар бакчасы һәм ата-аналар арасындагы бәйләнеш тигез хокуклы партнерлар сыйфатына корылган. Партнерлык процессы катлаулы: танышу, җимерелүе һәм үзара аңлашу урнашу,бала тәрбияләүдә берүк максатны күздә тоту. Педагогның һәм балалар бакчасының позитив имиджы булуы мөһим.

3. Бербөтенлек принцибы -тәрбия һәм белем бирүдә гаилә һәм җәмгыять институтларының аерылгысыз бербөтен булуына нигезләнгән. Әлеге принцип бала тәрбияләүдә гаилә белән балалар бакчасының эш стратегиясен билгели. Җәмгыяти тәрбиянең нигезе ул - балага социаль таләпләр системасы кую. Ата-аналарның тәрбияви тәэсире булып, балага карата мәхәббәт, аны куркынычсызлык белән тәэмин итү, аны ничек бар шулай кабул итү тора.

4. Минимакс принцибы — һәр гаиләгә дифференциаль якын килү, ата-аналар белән эчтәлекле, тактлы аралашу. Ата-аналар белән танышкач, педагог һәр гаиләнең үзенчәлеген ачыклый, аларның активлыгын күтәрү өчен планлы рәвештә шартлар тудыра.

5.Вариативлык принцибы — ата-аналарга тәрбия һәм белем бирү процессын акушылу һәм аралашуның формаларын тәкъдим итү: традицион һәмт радицион булмаган, шәхси һәм төркемләп, дистанцион һәм кара-каршы аралашу.

6.Өзлексезлек принцибы –өйдә һәм балалар бакчасында тәрбияб ирүнең өзлексез баруын күз алдында тота.

7.Иҗадилык принцибы–тәрбия һәм белем бирү процессында барысына да иҗадилык күрсәтергә мөмкинлек ачу.

Ата- аналар белән үзара бәйләнеш формалары

1.Мәгълүмати чаралар - (телдән журнал, реклама буклеты; балаларга тәрбия һәм белем бирү сораулары буенча мәгълүмати белешмә хезмәте; мәгълүмати кәрзиннәр, хатлар; күрсәтмә психо-педагогик пропаганда һ.б.)

2. Оештыру эшләре- (ата-аналар җыелышы; анкеталар тутыру; җәмгыяти ата- аналар оешмаларын төзү; коференцияләр, ата-аналар белән берлектә педсоветлар һ.б.)

3. Культура-агарту чаралары - (ата-аналар өчен консультацияләр; тематик очрашулар; матур әдәбият буенча тематик күргәзмәләр оештыру; әңгәмә; дискуссияләр; ата-аналар кунакханәсе; түгәрәк өстәл һ.б.)

4. Оештыру-эшчәнлек - (ата-аналар белән берлектә үткәрелгән балаларның үсеш мониторингы, берләштерелгән ата-ана-бала проекты; күргәзмәләр; мастер-класслар; балалар, педагоглар, ата-аналар иҗаты; иҗади эшчәнлек өчен табигый һәм ташландык материаллар җыю; балалар бакчасын ремонтлауда һәм яшелләндерүдә катнашу; балаларның бакчадагы тормышын сурәтләгән буклет әзерләү ;бакчада үткәрелгән чаралар турында фотоматериалларны электрон җибәрүдә булышу; үстерешле предметлы тирәлекнең сыйфатын тикшерүдә катнашу һ.б.)

5. Ата-аналарның педагогик процесста катнашуы - (ата-аналар катнашы белән шөгыльләр; балаларга әкиятләр уку; балалар белән төрле темага әңгәмәләр кору; ата-аналар катнашы белән сәхнәләштерү; саф һавада йөргәндә, экскурсияләргә барган балаларны озату; Ачык ишекләр, Сәламәтлек көнендә катшашу һ.б.

2.4.1. Гаилә белән үзара бәйләнеш буенча эшләү планы

Эш төре	Вакыты	Җаваплы
Ата-аналар җыелышы. Ата-аналарны эш дәфтәрләре белән таныштыру. “Ата-аналар сезнең өчен” стенд эшләү.	Август	Тәрбиячеләр.
Көз айларына инструкаж үткәрү	Сентябрь	Тәрбиячеләр.

“Күзгә муллык” күргәзмә		
Безнен канатлы дусларыбыз” ата-аналарны кошларга җимлекләр эшләргә өндәү “Юлда имин йөрибез” дидактик уеннар ясау. Ата –аналар белән анкетирование үткәрү	Октябрь	Ата-аналар, тәрбиячеләр
“ Балаларның сәламәтлегенә һәм физик үсешенә игътибарны көчәйтү” **чыгыш** “Минем яраткан әнием” фото стенд эшләү Әниләр бәйрәме уздыру “Әниләрне бәйрәм белән котлыйбыз” ширма эшләү	Ноябрь	Ата-аналар, Тәрбиячеләр.
Әти-әниләр белән татар, рустелендәге мультфильм дисклары, телепередачалары турында әңгәмә кору. “Балаларның сорауларына ничек итеп дөрес җавап бирергә.” “ Кар сыннары ясыйк” ата-аналарны тарту.“Яңа ел” иртәсен үткәрү Кыш айларына инструктаж үткәрү	Декабрь	Тәрбиячеләр Ата-аналар
“Баланың ялын дөрес оештыру” **чыгыш**. Сыннар эшләү Ата-аналар белән участокта кышкы уеннар	Январь	Тәрбиячеләр Ата-аналар
Ватанны саклаучылар көненә ““Минем әти- иң шәп әти”” балалар иртәсе.	Февраль	Тәрбиячеләр, ата-аналәр.
8 март көнне . Әниләр өчен концерт “ Без кечкенә артистлар”. Әни белән бергәләп рәсем ясыйбыз.выставка **“Минем әнием”**	Март	тәрбиячеләр ата-аналар

Участокта кошларны каршы алу максатыннан эти-әниләр белән сыерчык оялары ясау. **“Габдулла Тукай әкиятләренә иллюстрация” – эти-әниләр белән берлектә рәсем күргәзмәсе** “Баланы матур әдәбиятне яратырга ничек өйрәтергә”	Апрель	тәрбиячеләр ата-аналар
Уку елына еллык күзәтү, мәктәпкәчә төркеменең диагностикасы. “Җәйге ялны ничек үткәрергә” җәйге санбиллютень Поход “эти-әни һәм мин” “Участокны яшелләндерү һәм баету”.	Май	тәрбиячеләр ата-аналар

3.5 .Күңел ачу чаралары исемлеге

	Йомгаклау чарасының исеме	**Үткәрү вакыты**
1.	Өлкәннәр көненә бәйрәм"Әбием -алтыным"	Сентябрь
2.	Көз бәйрәме “Алтын көз”	Октябрь
3	Әниләр бәйрәменә балалар иртәсе.	Ноябрь
4.	Яңа ел бәйрәме кичәсе	Декабрь
5.	Кар сыннары янында кышкы уеннар оештыру	Гыйнвар
6.	“Минем эти- иң шәп эти” этиләр бәйрәме	Февраль
7.	“Әни кирәк”-әниләр бәйрәменә багышланган кичә	Март
8.	Г.Тукай туган көненә багышланган бәйрәм.	Апрель
9.	"Солдатта булган диләр" (Армия сафларыннан хезмәт итеп кайткан солдат белән очрашу)	Май
10.	Сабантуй бәйрәме	Май

3.6. Программаны методика белән тәэмин итү

Белем бирү өлкәләре	Үсешнең төп юнәлешләре	Эшчәнлек төре	Кулланылган программалар, методик әсбаплар
Социаль коммуникатив үсеш өлкәсе	Әхлакый кыйммәтләр. Хезмәт. Куркынычсызлык	Уенга өйрәтү Социаль үсеш Хезмәт тәрбиясе Хуҗалык-көнкүреш	З.М Зарипова, Л.Н Вәҗиева, Р.С Зөфәрова “Туган телдә сөйләшәбез” “Фолиант” , 2012 Г.А. Галеева, С. М. Гаффарова, З. Л. Ишниязова, Р.Ш. Ахмадеева «Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны юлларда үзләрен хәвефсез тоту кагыйдәләренә өйрәтү дәресләре циклы». Казан, 2010
Танып белү үсеш өлкәсе	Иң гади математик күзаллау Әйләнә-тирә	Сенсорик үсеш Иң гади математик күзаллауны формалаштыру Тирә-юнь белән таныштыру	Е.В.Колесникова “Математика для детей 4-5 лет” З.М Зарипова, Л.Н Вәҗиева, Р.С Зөфәрова “Туган телдә сөйләшәбез” “Фолиант” , 2012 К.В.Закирова, Р.А.Кадырова “Әхлак нигезе-матур гадәт” “Мәгариф”,2004
Сәнгати-эстетик үсеш Өлкәсе	Продуктив эшчәнлек Музыка тәрбиясе	Рәсем Әвәләү Кисеп ябыштыру Музыка тәрбиясе	Комарова. Т.С. Изобразительная деятельность в детском саду. Программа и методические рекомендации. М.: Мозаика-Синтез, 2010. Р. М. Зиннәтова Сурәтләү һәм кору эшчәнлеге ЭМТЖ

			1.«Балачак – уйнап-көлеп үсәр чак" К. В. Закирова, Л. Р. Мортазина -Казан: 2012г. “Әй уныйбыз, уйныйбыз...” Л. Н. Шәйдәева, Р. Ә. Кадыйрова. З. Ф. Бәдретдинов. Үстерешле уеннар. К.З.Закирова,Р.Э.Кадыйрова. -Казан: Магариф,2013г,
Сөйләм Үсеше	Сөйләм телен үстерү		З.М Зарипова, Л.Н Вәҗиева, Р.С Зөфәрова “Туган телдә сөйләшәбез” “Фолиант” , 2012 Г. Ә. Нәбиуллина, Л. Г. Гыйләҗева, В. М. Камалова Татар телендә сөйләм үстерү, Казан, 2016 ел Закирова К.В. «Балачак аланы». Хрестоматия для воспитателей и родителей.
Сөйләм үсеше	Сөйләм телен үстерү	Рус теленә өйрәтү	С. М. Гафарова, Г.З Гарафиева, Д. С. Гарипова, Г. М. Билалова, Р.Ф Нигматуллина, З.Ф. Бадрутдинова
Физик тәрбия үсеше	Здоровый Образ жизни движения	Физик культура Төп хәрәкәтләр Спорт күнегүләре Спорт уеннары Хәрәкәтле уеннар Физкультура сәламәтләндерү эшчәнлеге культура-гигиена күнекмәләре	Л.И. Пензулаева «Физическая культура в детском саду». Средняя группа. - М.: Мозаика - Синтез, 2012. Вариатив өлеш 1.К.В Закирова ,Л.Р.Муртазина Әй уйныйбыз,уйныйбыз..." "Мәгариф" нәшрияты, Казан . 2013 ел

3.7.Үстерешле-предметлы тирәлек. Материаль- техник тулыландыру

Белем бирүпрограммасының юнәлеше	Төркем бүлмәсе,кабинетлар,җиһазлар исемлеге
«Туганнан алып мәктәпкәчә» программасы Н.Е. Веракса, Т.С. Комарова, М.А. Васильева редакциясендә. — Русчадан Р.И. Хәлиуллина тәрҗ. — Казан: Татарстан Республикасы «ХӘТЕР» нәшр., 2016 . Шәехова Р.К. Сөенеч – Радость познания: региональная образоватeлҗная программа дошкольного образования. – Казань: Магариф – Вакыт, 2016.	Төркем бүлмәсе ,җиһазлар исемлеге , өстәлләр, урындыклар, дидактические игры, с/р уеннар өчен уен- модульләр, китаплар, үстерешле плакатлар, уеннар, төзелеш өчен конструктор, эксперимент почмагы, йомшак модульләр, таратма материал; матур әдәбият, өлкәннәр өчен педагогик литература, персонаж-уенчыклар.
Программа дошкольного образования «Изобразительнаядеятельность в детском саду» под редакцией Т.С. Комаровой, основная (рисование, лепка, конструирование)	Төркем бүлмәсе . Җиһазлар исемлеге, дидактик уеннар, китаплар, уеннар, үстерешле плакатлар,төзелеш өчен конструктор, эксперимент өчен почмак, таратма, күрсәтмә материал, матур әдәбият, зурлар өчен педагогигик әдәбият, уенчык- персонажлар.
1.«Күрсәтәле,үскәнем" З.Г.Ибраһимова.З.Р.Гыйләҗетдинова,Ф.Җ.Җәләлетдинова -Казан: Мәгариф,2010г. “ Әй уныйбыз, уйныйбыз...” Л. Н. Шәйдәева, Р. Ә. Кадыйрова. З. Ф. Бәдретдинов. Үстерешле уеннар. К.З.Закирова,Р.Э.Кадыйрова. -Казан: Магариф,2013г	Музыка залы. Җиһазлар исемлеге. Театр төрләре, ноутбук, музыкаль инструментлар, дидактик уеннар һ.б.

3.8 Үстерешле предметлы тирәлек

1.Үстерешле предметлы тирәлек балаларның яшь үзенчәлекләрен һәм үсешләрендә коррекцион җитешмәүчәнлеге булган балаларны исәпкә алып, аларның сәламәтлеген саклау һәм ныгыту өчен төркемдә һәм балалар бакчасында тәрбия һәм белем бирү процессын максималь тормышка ашыра.

2.Үстерешле предметлы тирәлек балалар белән өлкәннәрнең аралашу мөмкинлеге, бердәм эшчәнлеге, балаларның хәрәкәт активлыгы, шулай ук аларның ялгыз калу мөмкинлеге белән тәэмин итә.

3.Үстерешле предметлы тирәлек:

-төрле тәрбия һәм белем бирү программаларын тормышка ашыруны;

-милли культура, климат шартларын;

-балаларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алырга тиеш.

4.Үстерешле предметлы тирәлек бай эчтәлекле, үзгәрүчән, күпфункцияле, вариатив, аңлаешлы һәм куркынычсыз булырга тиеш.

Предметлы тирәлек белән тулыландыру тәрбия һәм белем бирү процессының бербөтенлек принципына, ФДББС буенча балаларның

психологик һәм шәхси үзенчәлекләренә, материалларның үзенә хас үзгәрүчән уеннар, дидактик материаллар белән тәэмин ителүенә, балалар белән өлкәннәрнең интегральләштерү принципына, балаларның уен, хәрәкәт активлыгы, эзләнү, тәҗрибә, конструктив, матур әдәбиятны кабул итү һәм коммуникатив эшчәнлегенә Кулланылган материалларның һәм җиһазларның сыйфат сертификатлары бар,һәм алар гигиена, педагогик,эстетик таләпләргә җавап бирә алалар.

Кулланылган әдәбият

1. Основная образовательная программа дошкольной группы муниципального бюджетного образовательного учреждения «Сардекбашская средняя школа» Кукморского муниципального района Республики Татарстан

2. Примерная общеобразовательная программа дошкольного образования «От рождения до школы» / Н.Е. Вераксы, Т.С.Комарова, Н.А.Васильева. – М.: МОЗАИКА – СИНТЕЗ, 2014.

3.ТУГАННАН АЛЫП МӘКТӘПКӘЧӘ. Мәктәпкәчә төп белем бирү программасы/ Н.Е. Веракса, Т.С. Комарова, М.А. Васильева редакциясендә. — Русчадан Р.И. Хәлиуллина тәрж. — Казан: Татарстан Республикасы «ХӘТЕР» нәшр., 2016. — 357 б. https://edu.tatar.ru/upload/storage/org3900/files/ Программа ФБДДС.pdf

4. Зиннәтова Р. М., Гәрәева Л. Ә. Сурәтләү һәм кору эшчәнлеге. -Казан: Татар.кит.нәш., 2017.

5. Комарова Т. С. Изобразительная деятельность в детском саду. Средняя группа Конспекты и планы занятий М.: Мозаика-Синтез, 2010.

6. Колесникова Е. В. Математика для детей 4-5 лет: Методическое пособие.

7. Зиннәтова Р.М. Сурәтләү һәм кору эшчәнлеге (зурлар төркеме)

8. Нәбиуллина Г.Ә. Татар телендә сөйләм үстерү (зурлар төркеме). - Казан: Татар.кит.нәш., 2016

9. Н.Г, Гарипова, Р.С. Әхмәтова... Әйләнә-тирә дөнья белән танышу. -Казан: Татар.кит.нәш., 2017.

Вариатив өлеш

1.Хәзрәтова Ф. В. Туган телдә сөйләшәбез. Балалар бакчасында татартелендә тәрбия һәм белем бирү (5-7 яшьлек балалар) : тәрбиячеләр өчен методик кулланма/Ф. В. Хәзрәтова, З. Г. Шәрәфетдинова, И. Җ. Хәбибуллина.— Казан : Татар. кит. нәшр., 2012.

2.Шаехова Р.К. Сөенеч - радость познания. Региональная образовательная программа дошкольного образования. Казань: изд. “Магариф-Вакыт”, 2016.

3. Балачак аланы: балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм әти-әниләре өчен хрестоматия. – Казан: РИЦ, 2011.

4.Кашапова М.Ф. Иң татлы тел – туган тел: Балалар бакчасында сөйләм үстерү буенча методик кулланма. – Казан: Мәгариф, 2004.

5.Закирова К.В., Мортазина Л.Р. Балачак – уйнап –көлеп үсәр чак: балалар бакчасында уеннар: балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм физкультура инструкторлары өчен методик кулланма. – Казан: Редакционно-издательский центр, 2012.

6.Балалар бакчасында әдәп-әхлак тәрбиясе: методик кулланма / К.В.Закирова, Р.Ә.Кадыйрова, Г.М. Сафиуллина. – Казан: Беренче полиграфия компаниясе, 2013.

Всего прошито и
пронумеровано 84 листа.